

UCHWAŁA Nr 65/XLIX/18
RADY GMINY WISKITKI
z dnia 17 października 2018r.

**w sprawie przyjęcia „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Wiskitki
do roku 2023”**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 oraz art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. 2018, poz. 994 ze zm.) Rada Gminy Wiskitki uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się „Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Wiskitki do roku 2023” w brzmieniu załącznika nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wiskitki.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Rafał Mitura

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 65/XLIX/18
Rady Gminy Wiskitki
z dnia 17 października 2018 r.

Lokalny Program Rewitalizacji

dla Gminy Wiskitki
do roku 2023

Spis treści

1. Wstęp.....	5
1.1 Słownik pojęć	5
1.2 Podstawa opracowania	7
1.3 Metodologia.....	8
2. Uwarunkowania społeczne, gospodarcze, techniczne, środowiskowe i przestrzenno-funkcjonalne gminy	11
2.1 Położenie.....	11
2.2 Demografia.....	13
2.3 Diagnoza zjawisk społecznych.....	15
2.3.1 Pomoc społeczna.....	16
2.3.2 Stan bezrobocia.....	30
2.3.3 Edukacja	36
2.3.4 Uczestnictwo w życiu publicznym	38
2.3.5 Bezpieczeństwo publiczne	45
2.3.6 Podsumowanie zjawisk społecznych	49
2.4 Diagnoza pozostałych zjawisk kryzysowych	53
2.4.1 Zjawiska gospodarcze - liczba podmiotów gospodarczych.....	53
2.4.2 Zjawiska środowiskowe - selektywna zbiórka odpadów.....	57
2.4.3 Zjawiska środowiskowe - niska emisja.....	60
2.4.4 Zjawiska techniczne - azbest	63
2.4.5 Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne	66
2.4.6 Podsumowanie pozostałych zjawisk kryzysowych.....	74
2.5 Wnioski z przeprowadzonej diagnozy zjawisk kryzysowych.....	75
3. Obszar zdegradowany Gminy Wiskitki	79
4. Potencjał rozwojowy obszarów zdegradowanych.....	82
4.1 Potencjał rozwojowy w zakresie kapitału społecznego	82
4.2 Potencjał rozwojowy w zakresie dziedzictwa kulturowego i zabytków	83
4.3 Potencjał rozwojowy w zakresie transportu i komunikacji.....	84
5. Wskazanie obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	85
6. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji	87
Podobszar 1 – Wiskitki	87
Podobszar 2 – Guzów	91
Podobszar 3 – Miedniewice	96
7. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych	99
8. Wizja obszaru rewitalizacji po realizacji działań rewitalizacyjnych.....	100
9. Cele strategiczne.....	101

1. WSTĘP

1.1 Słownik pojęć

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 definiują następujące zagadnienia:

Rewitalizacja – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnętrznie (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych). Dla prowadzenia rewitalizacji wymagane są:

- a) uwzględnienie rewitalizacji jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy;
- b) pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru rewitalizacji oraz analizie dotyczących go problemów; diagnoza obejmuje kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe;
- c) ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
- d) właściwy dobór narzędzi i interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru;
- e) zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej;
- f) koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji;
- g) realizacja wynikającej z art. 5 ust. 1 rozporządzenia ogólnego zasady partnerstwa polegającej na włączeniu partnerów w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć.

Program rewitalizacji:

- a) inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2017, poz. 1875), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji (np. lokalne programy rewitalizacji, miejskie programy rewitalizacji),
- b) gminny program rewitalizacji, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2017 poz. 1023).

Projekt rewitalizacyjny – projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy, wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

1.2 Podstawa opracowania

Program został opracowany zgodnie z Ustawą o samorządzie gminnym. Przy tworzeniu dokumentu opierano się również na Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Tym samym zarówno jego struktura, jak i zawartość merytoryczna koresponduje wprost z zaleceniami dla tego typu opracowań.

Program Rewitalizacji dla Gminy Wiskitki stanowi istotny instrument wspierający zarządzanie rozwojem gminy w zakresie wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez powiązane ze sobą działania społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne. Pozwala on na prowadzenie wieloletniego procesu rewitalizacji w sposób zaplanowany, skoncentrowany terytorialnie, zintegrowany oraz zgodny z potrzebami i oczekiwaniami interesariuszy.

Dokument uwzględnia zasadę partnerstwa i partycypacji na każdym etapie jego wdrażania oraz zapewnienia komplementarności pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami. Kompleksowość i spójność zaproponowanych kierunków działań koresponduje ze zdiagnozowanymi potrzebami rewitalizacyjnymi, umożliwiając optymalne wykorzystanie potencjału endogenicznego gminy na rzecz podniesienia jakości życia i aktywności społecznej mieszkańców, poprawę ładu przestrzennego

Większość wskaźników ma charakter względny, pozostałe pokazują wielkość zjawiska w liczbach bezwzględnych. Wszystkie jednak spełniają wymóg poprawności metodologicznej – zostały skonstruowane zgodnie z zasadami matematycznymi i statystycznymi, opisują zjawiska w sposób czytelny, są łatwe w odbiorze, weryfikowalne i różnicują przestrzeń gminy.

Wskaźniki cząstkowe powstały poprzez normalizację zmiennych dla stymulantów i destymulantów w celu sprowadzenia ich do porównywalnej skali. Zsumowane znormalizowane zmienne dają miarę syntetyczną dla danego obszaru – wskaźnik syntetyczny.

Podsumowaniem części diagnostycznej na tym etapie tworzenia dokumentu jest przeprowadzona analiza statystyczna oparta o budowę wskaźnika syntetycznego ($S_i = \sum_{j=1}^k z_{ij}$), podsumowującego wyniki analizy wybranych wskaźników. Metoda sum standaryzowanych umożliwia zbudowanie wskaźnika syntetycznego odzwierciedlającego natężenie zjawisk problemowych w poszczególnych jednostkach przestrzennych wyznaczonych przez sześciokąty należy do grupy metod bezwzorcowych porządkowania liniowego. Wskaźniki będące częścią wstępnej analizy, prowadzące do zbudowania wskaźnika syntetycznego, określają w sposób skondensowanych poziom degradacji danego obszaru. Pierwszym etapem budowy wskaźnika syntetycznego jest normalizacja zmiennych w jej trakcie dokonuje się przekształcenia destymulanty w stymulanty:

$$\text{dla Destymulant (D)} \quad z_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_i\{x_{ij}\}}{\max_i\{x_{ij}\} - \min_i\{x_{ij}\}}$$

$$\text{dla Stymulant (S)} \quad z_{ij} = \frac{\max_i\{x_{ij}\} - x_{ij}}{\max_i\{x_{ij}\} - \min_i\{x_{ij}\}}$$

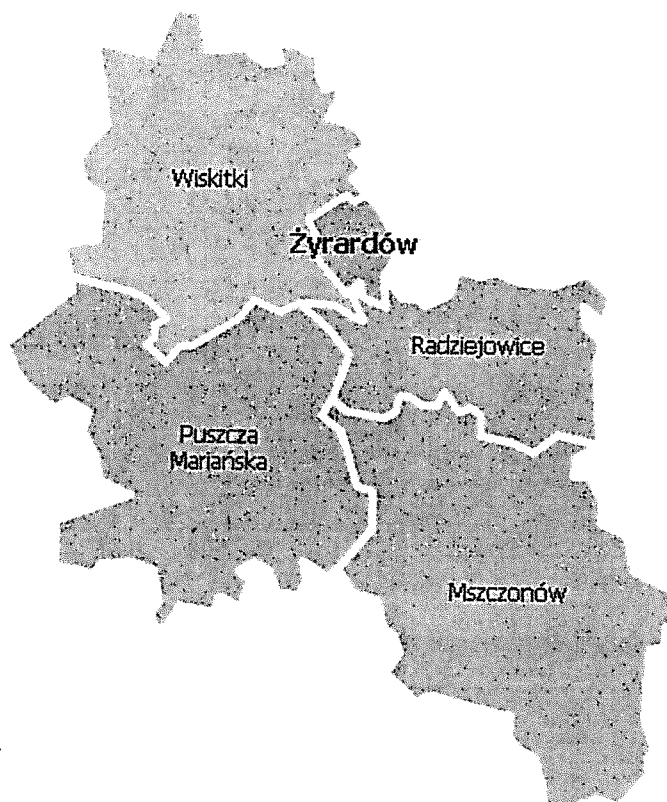
W wyniku tak przeprowadzonej procedury zbudowano listę wskaźników, które posłużyły do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

2. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE, GOSPODARCZE, TECHNICZNE, ŚRODOWISKOWE I PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE GMINY

2.1 Położenie

Gmina Wiskitki jest gminą wiejską, położona jest w zachodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie żyrardowskim. Zajmuje powierzchnię 150,94 km². Gmina Wiskitki graniczy z miastem Żyrardów oraz z 7 gminami:

- Puszcza Mariańska (powiat żyrardowski),
- Bolimów (powiat skierniewicki, woj. łódzkie),
- Nowa Sucha (powiat sochaczewski),
- Teresin (powiat sochaczewski),
- Baranów (powiat grodziski),
- Jaktorów (powiat grodziski),
- Radziejowice (powiat żyrardowski).

Rysunek 1. Położenie Gminy Wiskitki w powiecie żyrardowskim (źródło: www.gminy.pl)

1. Aleksandrów,	14. Jesionka,	27. Prościeniec,
2. Antoniew,	15. Józefów,	28. Różanów,
3. Babskie Budy,	16. Kamionka,	29. Smolarnia,
4. Cyganka,	17. Łubno,	30. Sokule,
5. Czerwona Niwa-Parcel,	18. Morgi,	31. Stare Kozłowice,
6. Czerwona Niwa,	19. Nowa Wieś,	32. Starowiskitki-Parcel,
7. Duninopol+Podbuszyce,	20. Nowy Drzewicz,	33. Starowiskitki,
8. Działki,	21. Nowe Kozłowice,	34. Stary Drzewicz,
9. Feliksów,	22. Nowy Oryszew,	35. Tomaszew,
10. Franciszków,	23. Oryszew Osada,	36. Wiskitki,
11. Guzów,	24. Podoryszew + Stara Wieś,	37. Wola Miedniewska.
12. Hipolitów	25. Miedniewice,	
13. Janówek,	26. Popielarnia,	

Przez teren Gminy przepływają 4 rzeki należące do prawego dorzecza rzeki Bzury: Pisia Gągolina, Sucha, Sucha Nida i Wierzbianka. Gmina cechuje się dobrą dostępnością komunikacyjną ze względu na bliskość największych aglomeracji w Polsce – warszawskiej i łódzkiej oraz położeniu przy Autostradzie A2, drodze krajowej nr 50 stanowiącej część „Dużej obwodnicy” Warszawy oraz drodze wojewódzkiej nr 719.

Przez południową część Gminy przebiega również magistralna linia kolejowa nr 1 relacji Warszawa – Katowice.

Zgodnie z podziałem fizyko-geograficznym Polski wg Jerzego Kondrackiego Gmina Wiskitki położona jest w obrębie megaregionu Pasaalpejskiej Europy Środkowej, w prowincji Niż Środkowoeuropejski, podprowincji Niziny Środkowopolskie, makroregionu Nizina Środkowomazowiecka w mezoregionie Równiny Łowicko-Błońskiej.

2.2 Demografia

Potencjał demograficzny oraz zmiany struktury demograficznej wywierają istotny wpływ na przebieg procesów społeczno-gospodarczych danej jednostki. Determinują między innymi rozmiary potrzeb w zakresie infrastruktury społecznej, stopień aktywności zawodowej, a także współdecydują o przebiegu przyszłego rozwoju.

25	Miedniewice	517	510	508	↓
26	Popielarnia	79	77	75	↓
27	Prościeniec	162	164	161	↓
28	Różanów	123	128	130	↑
29	Smolarnia	104	101	97	↓
30	Sokule	177	176	171	↓
31	Stare Kozłowice	515	525	524	-
32	Starowiskitki - Parcel	46	46	45	-
33	Starowiskitki	139	138	145	↑
34	Stary Drzewicz	65	69	71	↑
35	Tomaszew	58	58	61	↑
36	Wiskitki	1364	1370	1354	↓
37	Wola Miedniewska	220	217	212	↓
	Suma	9 605	9 626	9 608	↓

2.3 Diagnoza zjawisk społecznych

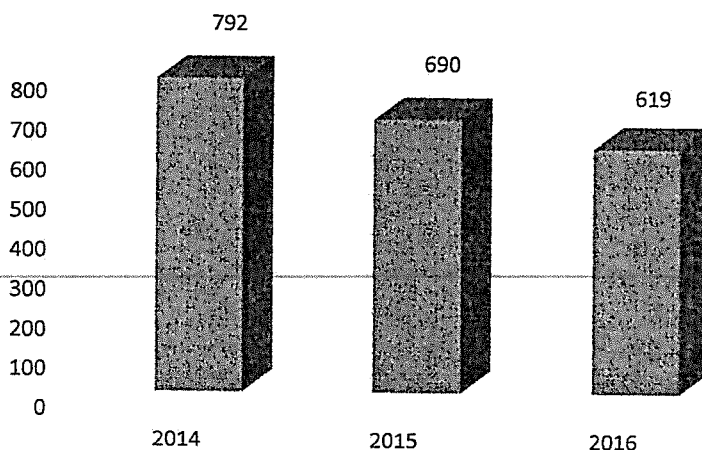
Analiza kwestii społecznych jest elementarną częścią diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w celu opracowania programu rewitalizacji. Wnikliwe zbadanie zagadnień społecznych pozwoli na opracowanie działań mogących rozwiązać występujące problemy lub załagodzić je, a także pobudzić aktywność lokalną. Tego typu przedsięwzięcia przyczyniają się do wzrostu skuteczności projektów rewitalizacyjnych, a także pełniejszego zaangażowania mieszkańców w życie gminy.

Identyfikacji oraz oceny zjawisk społecznych w Gminie Wiskitki dokonano w oparciu o następujące wskaźniki:

- ❖ Liczba przyznanych świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców;
- ❖ Liczba przyznanych świadczeń pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców;
- ❖ Liczba przyznanych świadczeń pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców;
- ❖ Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców;
- ❖ Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców;
- ❖ Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców;
- ❖ Frekwencja wyborcza [%].

Liczba przyznanych świadczeń pomocy społecznej na terenie województwa, powiatu oraz Gminy Wiskitki ma tendencję spadkową.

Zgodnie z danymi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, na terenie Gminy Wiskitki liczba przydzielonych świadczeń pomocy społecznej z roku na rok jest coraz mniejsza. W roku 2014 przydzielono ich 792, a w roku 2016 już o 173 mniej.

Rysunek 3. Liczba przyznanych świadczeń społecznych na terenie Gminy Wiskitki w latach 2014-2016
(źródło: dane GOPS Wiskitki)

Ze względu na ochronę danych osobowych nasilenie danego problemu przedstawiono jako udział procentowy w ogóle przyznanych świadczeń z danego zakresu.

Tabela 6. Liczba przyznanych świadczeń pomocy społecznej na terenie poszczególnych sołectw Gminy Wiskitki w latach 2014-2016 (źródło: GOPS Wiskitki)

L.p.	Sołectwo	2014	2015	2016	Trend zmian
1	Aleksandrów	0,5%	0,3%	0,2%	↓
2	Antoniew	5,6%	6,2%	5,3%	↓
3	Babskie Budy	0,0%	0,0%	0,0%	-
4	Cyganka	0,4%	0,0%	0,2%	↓
5	Czerwona Niwa-Parcel	2,1%	1,2%	1,8%	↓
6	Czerwona Niwa	1,0%	2,0%	1,8%	↓
7	Duninopol + Podbuszyce	0,4%	0,4%	0,5%	-
8	Działki	1,1%	1,4%	2,9%	↑
9	Feliksów	1,4%	1,7%	1,1%	↓
10	Franciszków	8,8%	7,2%	7,1%	↓
11	Guzów	5,8%	10,0%	10,0%	↑
12	Hipolitów	0,3%	0,0%	0,3%	↑
13	Janówek	0,4%	0,1%	0,6%	↑
14	Jesionka	14,3%	11,3%	9,9%	↓
15	Józefów	1,0%	0,7%	1,3%	↑
16	Kamionka	2,4%	2,9%	2,1%	↓
17	Łubno	1,9%	3,0%	4,4%	↑
18	Morgi	0,0%	0,0%	0,0%	-
19	Nowa Wieś	2,0%	2,8%	1,9%	↓
20	Nowy Drzewicz	2,7%	3,2%	3,4%	↑

Liczba przyznanych świadczeń

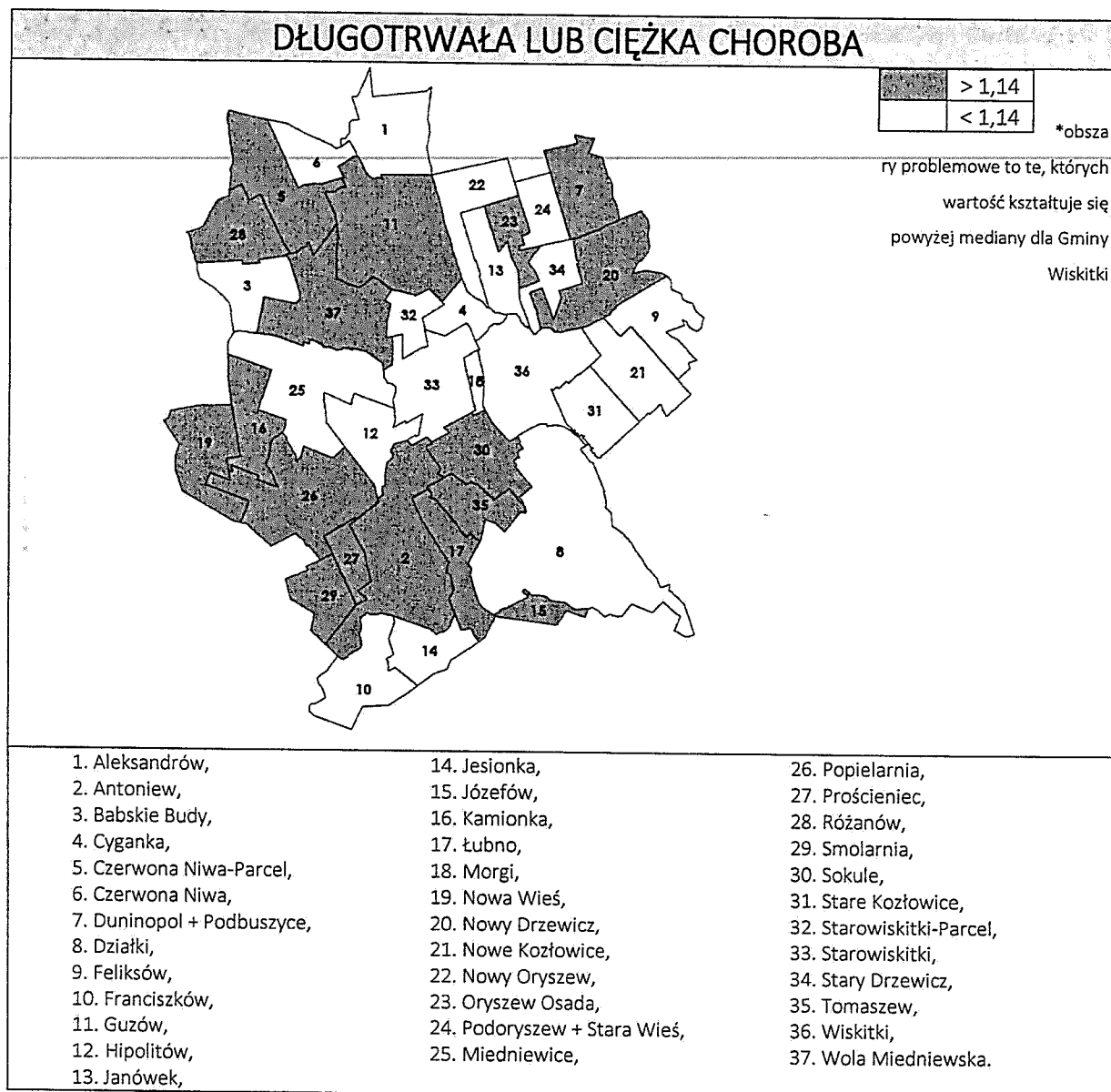
L.p.	Sołectwo	Bezdomność	Bezrobocie	Długotrwała lub ciężka choroba	Bezradność w opiece	Alkoholizm	Ubóstwo	Niepełnosprawność
7	Duninopol + Podbuszyce	0,00%	0,00%	0,78%	0,00%	0,00%	0,58%	0,83%
8	Działki	20,00%	4,30%	3,13%	1,06%	0,00%	2,91%	2,50%
9	Feliksów	0,00%	0,00%	0,78%	1,06%	0,00%	1,16%	2,50%
10	Franciszków	20,00%	9,68%	6,25%	10,64%	0,00%	5,81%	5,00%
11	Guzów	40,00%	11,83%	9,38%	13,83%	0,00%	8,72%	7,50%
12	Hipolitów	0,00%	0,00%	0,78%	1,06%	0,00%	0,00%	0,00%
13	Janówek	0,00%	2,15%	0,00%	0,00%	0,00%	1,16%	0,00%
14	Jesionka	0,00%	11,83%	7,81%	12,77%	16,67%	11,63%	5,00%
15	Józefów	0,00%	0,00%	2,34%	1,06%	0,00%	1,74%	0,83%
16	Kamionka	0,00%	1,08%	2,34%	0,00%	0,00%	2,33%	4,17%
17	Łubno	0,00%	6,45%	3,91%	1,06%	0,00%	5,81%	4,17%
18	Morgi	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
19	Nowa Wieś	0,00%	0,00%	2,34%	2,13%	0,00%	2,33%	2,50%
20	Nowy Drzewicz	0,00%	4,30%	3,91%	1,06%	0,00%	3,49%	4,17%
21	Nowe Kozłowice	0,00%	4,30%	2,34%	4,26%	16,67%	4,07%	3,33%
22	Nowy Oryszew	0,00%	0,00%	1,56%	0,00%	0,00%	0,58%	0,83%
23	Oryszew Osada	0,00%	2,15%	2,34%	0,00%	0,00%	2,33%	0,83%
24	Podoryszew + Stara Wieś	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
25	Miedniewice	0,00%	2,15%	3,91%	2,13%	0,00%	3,49%	5,83%
26	Popielarnia	0,00%	1,08%	1,56%	4,26%	16,67%	0,58%	1,67%
27	Prościeniec	0,00%	10,75%	3,13%	13,83%	0,00%	5,81%	2,50%
28	Różanów	0,00%	1,08%	1,56%	2,13%	0,00%	0,58%	0,00%
29	Smolarnia	0,00%	2,15%	2,34%	0,00%	0,00%	2,91%	2,50%
30	Sokule	20,00%	2,15%	3,13%	0,00%	0,00%	2,33%	3,33%
31	Stare Kozłowice	0,00%	0,00%	0,78%	1,06%	0,00%	0,00%	1,67%
32	Starowiskitki-Parcel	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
33	Starowiskitki	0,00%	0,00%	0,00%	1,06%	0,00%	0,00%	0,83%
34	Stary Drzewicz	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
35	Tomaszew	0,00%	1,08%	2,34%	2,13%	0,00%	1,16%	2,50%
36	Wiskitki	0,00%	10,75%	19,53%	13,83%	33,33%	18,60%	24,17%
37	Wola Miedniewska	0,00%	0,00%	2,34%	1,06%	0,00%	0,58%	2,50%

L.p.	Sołectwo	Problemy społeczne na 100 mieszkańców		
		Ubóstwo	Długotrwała lub ciężka choroba	Niepełnosprawność
24	Podoryszew + Stara Wieś	0,00	0,00	0,00
25	Miedniewice	1,77	0,98	1,38
26	Popielarnia	1,33	2,67	2,67
27	Prościeniec	4,35	2,48	1,86
28	Różanów	0,77	1,54	0,00
29	Smolarnia	5,15	3,09	3,09
30	Sokule	2,34	2,34	2,34
31	Stare Kozłowice	0,00	0,19	0,38
32	Starowiskitki-Parcel	0,00	0,00	0,00
33	Starowiskitki	0,00	0,00	0,69
34	Stary Drzewicz	0,00	0,00	0,00
35	Tomaszew	3,28	4,92	4,92
36	Wiskitki	2,36	1,85	2,14
37	Wola Miedniewska	0,47	1,42	1,42
	MEDIANA	1,50	1,14	0,86

LEGENDA:

Wartość wskaźnika wyższa niż wartość mediany dla całej Gminy	
--	--

usamodzielnienie. Z perspektywy pomocy społecznej należy podkreślić, iż pomoc społeczna stanowi w większości przypadków ostatnie ogniwo wsparcia publicznego. Po wyczerpaniu możliwości uzyskania pomocy z tytułu utraty zatrudnienia z Urzędu Pracy bądź systemu ubezpieczeń społecznych, po wystąpieniu niepełnosprawności, w znaczny sposób ograniczającej możliwości jednostki do samodzielnego rozwiązywania trudnej sytuacji bytowej czy też z powodu długotrwałej choroby w bardzo szybkim okresie czasu rodzina może popaść w stan głębokiego ubóstwa. Przyczyną występowania największego ubóstwa na terenie wskazanych sołectw jest zdiagnozowany duży problem niepełnosprawności oraz bezrobocia na tych obszarach.

Na terenie Gminy w 2016 przyznano 128 świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Wśród miejscowości Gminy Wiskitki największy problem w tym zakresie zdiagnozowano na terenie następujących sołectw: Antoniew, Czerwona Niwa-Parcel, Duninopol, Guzów, Józefów, Kamionka,

W Gminie Wiskitki niepełnosprawność jest na trzecim miejscu jako najczęstszy powód przyznania pomocy społecznej. Jak wynika z otrzymanych danych, w 2016 roku na terenie Gminy przyznano 120 świadczeń w tym zakresie. Problem niepełnosprawności najbardziej nasilony jest na terenie następujących sołectw: Antoniew, Czerwona Niwa-Parcel, Duninopol, Feliksów, Guzów, Józefów, Kamionka, Łubno, Nowa Wieś, Nowy Drzewicz, Miedniewice, Popielarnia, Prościeniec, Smolarnia, Sokule, Tomaszew oraz Wola Miedniewska.

Zdiagnozowany problem niepełnosprawności na terenie poszczególnych sołectw Gminy Wiskitki wiąże się w dużej mierze z problemem bezrobocia, ubóstwa oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby na tych obszarach. Osoby z niepełnosprawnościami, czy z ograniczoną możliwością poruszania się, bardzo często zmagają się z problemem wykluczenia społecznego, a także izolacji. Istnieje szereg barier, które wzmagają wykluczenie. Do najważniejszych należą przede wszystkim bariery transportowe

i architektoniczne wynikające zarówno z ograniczenia samodzielności niepełnosprawnych jak i nieprzystosowania obiektów, instytucji czy środków transportu. Istotnym czynnikiem wzmagającym izolację stanowią także indywidualne bariery pojawiające się nie tylko po stronie społeczeństwa, ale również po stronie samych niepełnosprawnych. Z występowaniem tych problemów nierzadko wiąże się rezygnacja z pracy zarobkowej, jednocześnie przy konieczności poniesienia dużych wydatków na leczenie czy opiekę, czego następstwem jest często życie w ubóstwie.

Oczekiwania osób niepełnosprawnych w zakresie systemu wsparcia dotyczą w dużej mierze pomocy o charakterze materialnym, poszczególnych kwestii związanych z niwelowaniem niepełnosprawności (rehabilitacja lecznicza), bądź jej efektów (likwidacja barier w najbliższym otoczeniu).

Lokale komunalne

Ważnym wyznacznikiem koncentracji ubóstwa w przestrzeni Gminy jest lokalizacja mieszkań, które są wynajmowane przez Gminę osobom o niskich dochodach. Na zasób mieszkaniowy Gminy składają się m.in. lokale komunalne (w tym socjalne), przy czym te drugie odznaczają się najniższym standardem w zasobie. Łączna powierzchnia pokoi w lokalu socjalnym przypadająca na członka gospodarstwa domowego najemcy nie może być mniejsza niż 5 m² w gospodarstwie wieloosobowym i 10 m² w gospodarstwie jednoosobowym. Mieszkania socjalne służą zaspokojeniu potrzeb ludzi najuboższych, którym Gmina ma obowiązek zapewnić taki lokal. Są wśród nich osoby, wobec których sąd orzekł eksmisję z prawem do lokalu socjalnego.

Gmina Wiskitki posiada w swoich zasobach (rok 2016) 82 lokale komunalne, z czego najwięcej, bo 70 znajduje się na terenie sołectwa Wiskitki. Po 4 lokale znajdują się na terenie sołectwa Oryszew Osada oraz Miedniewice, 2 lokale na terenie sołectwa Jesionka, a po jednym lokalu komunalnym na obszarze miejscowości Guzów-Osada i Czerwona Niwa-Parcel.

Lp.	Adres budynku	Nr lokalu	Wyposażenie lokali					
			c.o.	woda	instalacja kanalizacyjna do sieci kanalizacji sanitarnej	instalacja kanalizacyjna do szamba	w.c.	łazienka
		3		+				
6	Wiskitki ul. Strażacka 41			+				
7	Miedniewice 108	1		+				
		2		+				
		3		+				
8	Oryszew Osada 17A	1		+		+	+	+
		2		+				
		3		+				
		4		+		+		
9	Wiskitki ul. Plac Wolności 5	3	+		+		+	+
10	Jesionka ul. Al. Partyzantów-22A	2	+			+	+	+
		3	+			+	+	+
12	MIEDNIEWICE SZKOŁA		+	+		+	+	+
13	Wiskitki ul. Plac Wolności 14	5		+	+			
		6		+	+		+	
		8		+	+		+	+
		10		+	+		+	+
14	Wiskitki ul. Plac Wolności 14a	3		+	+		+	
15	Wiskitki ul. Plac Wolności 15	2		+	+		+	+
		3		+	+		+	+
		5		+	+			
		6		+	+			
		9		+	+		+	+
		10		+	+		+	
16	Wiskitki ul. Plac Wolności 16	1		+	+		+	
		3		+	+			
		6		+	+		+	
		7		+	+		+	+
17	Wiskitki ul. Plac Wolności 17	6		+	+		+	
		11		+	+		+	
18	Wiskitki ul. Plac Wolności 19	2		+	+		+	
		10		+	+		+	+
		9		+	+		+	+
		13		+	+		+	+
		4		+	+		+	+
		3		+	+		+	+
		7		+	+		+	+
19	Wiskitki ul. Plac Wolności 30	3		+				
20	Wiskitki ul. Błomska 1	1		+	+			
		6		+				
		2		+				
		3		+				
		7						
21	Czerwona Niwa Parcel 37A			+	+			

Tabela 11. Formy pomocy społecznej – udział na terenie poszczególnych sołectw Gminy Wiskitki w 2016 roku
(źródło: dane GOPS Wiskitki)

Lp.	Sołectwo	Zasiłki stałe	Usługi opiekuńcze	Zasiłki okresowe	Zasiłki jednorazowe	Opłacenie posiłku dla dzieci przedszkolnych, uczniów i osób dorosłych	Dopłata do kosztów pobytu w Domu Pomocy Społecznej	łącznie
1	Aleksandrów	0,0%	3,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%
2	Antoniew	6,2%	3,4%	12,5%	6,0%	10,0%	0,0%	7,4%
3	Babskie Budy	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4	Cyganka	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,4%	0,0%	0,6%
5	Czerwona Niwa-Parcel	1,5%	0,0%	0,0%	2,0%	0,0%	14,3%	1,1%
6	Czerwona Niwa	1,5%	0,0%	0,0%	1,0%	2,9%	0,0%	1,7%
7	Duninopol + Podbuszyce	1,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%
8	Działki	3,1%	0,0%	12,5%	5,0%	0,0%	0,0%	2,3%
9	Feliksów	3,1%	0,0%	0,0%	1,0%	2,9%	0,0%	2,0%
10	Franciszków	4,6%	6,9%	12,5%	4,0%	2,9%	0,0%	4,0%
11	Guzów	9,2%	10,3%	12,5%	9,0%	3,6%	0,0%	6,9%
12	Hipolitów	0,0%	0,0%	0,0%	3,0%	0,0%	0,0%	0,9%
13	Janówek	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,9%	0,0%	1,1%
14	Jesionka	9,2%	17,2%	0,0%	10,0%	11,4%	0,0%	10,6%
15	Józefów	1,5%	3,4%	0,0%	1,0%	1,4%	0,0%	1,4%
16	Kamionka	3,1%	3,4%	0,0%	3,0%	1,4%	0,0%	2,3%
17	Łubno	3,1%	0,0%	25,0%	4,0%	3,6%	0,0%	3,7%
18	Morgi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
19	Nowa Wieś	1,5%	0,0%	0,0%	4,0%	5,0%	0,0%	3,4%
20	Nowy Drzewicz	3,1%	3,4%	0,0%	4,0%	5,7%	0,0%	4,3%
21	Nowe Kozłowice	3,1%	0,0%	0,0%	4,0%	2,9%	14,3%	3,2%
22	Nowy Orszew	1,5%	0,0%	0,0%	1,0%	0,0%	0,0%	0,6%
23	Orszew Osada	0,0%	6,9%	0,0%	4,0%	0,0%	0,0%	1,7%
24	Podoryszew + Stara Wieś	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
25	Miedniewice	6,2%	0,0%	0,0%	1,0%	9,3%	28,6%	5,7%
26	Popielarnia	0,0%	6,9%	0,0%	2,0%	0,0%	0,0%	1,1%
27	Prościeniec	1,5%	3,4%	12,5%	6,0%	6,4%	0,0%	5,2%
28	Różanów	0,0%	0,0%	0,0%	3,0%	2,1%	0,0%	1,7%
29	Smolarnia	3,1%	0,0%	0,0%	2,0%	0,7%	0,0%	1,4%
30	Sokule	3,1%	3,4%	0,0%	0,0%	6,4%	0,0%	3,4%

Poniżej przedstawiono problem bezrobocia na terenie Gminy Wiskitki na tle powiatu żyrardowskiego oraz województwa mazowieckiego w latach 2014-2016.

Tabela 12. Liczba osób bezrobotnych na terenie województwa mazowieckiego, powiatu żyrardowskiego i Gminy Wiskitki w latach 2014 – 2016 (źródło: dane UG Wiskitki, GUS)

Jednostka administracyjna	2014	2015	2016	Trend zmian
Województwo Mazowieckie	249 777	216 527	188 910	↓
Powiat żyrardowski	4 168	3 724	3 499	↓
Gmina Wiskitki	622	574	529	↓

Można zauważyć, że poziom bezrobocia na terenie Gminy Wiskitki ma tendencję spadkową, podobnie jak na terenie województwa mazowieckiego oraz powiatu żyrardowskiego. Na terenie Gminy w 2016 roku odnotowano 529 osób bezrobotnych, czyli o 93 mniej niż w roku 2014.

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę bezrobocia na terenie Gminy na przestrzeni lat 2014-2016. Z roku na rok maleje liczba osób długotrwale bezrobotnych oraz liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

Tabela 13. Charakterystyka bezrobocia na terenie Gminy Wiskitki w latach 2014-2016 (źródło: PUP Żyrardów)

	Liczba osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia	Liczba osób długotrwale pozostających bez pracy
2014	622	165	391
2015	574	160	371
2016	529	156	352

Poniżej szczegółowo scharakteryzowano bezrobocie na terenie poszczególnych sołectw Gminy Wiskitki w 2016 roku.

Tabela 14. Charakterystyka bezrobocia na terenie poszczególnych sołectw Gminy Wiskitki w 2016 roku (źródło: dane GOPS Wiskitki)

L.p.	Sołectwo	Liczba osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia	Liczba osób długotrwale pozostających bez pracy
1	Aleksandrów	1,7%	0,0%	2,0%
2	Antoniew	2,5%	1,3%	2,6%
3	Babskie Budy	0,0%	0,0%	0,0%
4	Cyganka	0,2%	0,0%	0,0%
5	Czerwona Niwa-Parcel	1,3%	1,9%	1,7%
6	Czerwona Niwa	0,6%	0,0%	0,6%
7	Duninopol + Podbuszyce	0,0%	0,0%	0,0%
8	Działki	3,2%	3,8%	3,4%
9	Feliksów	0,6%	0,6%	0,6%
10	Franciszków	10,2%	9,6%	6,5%

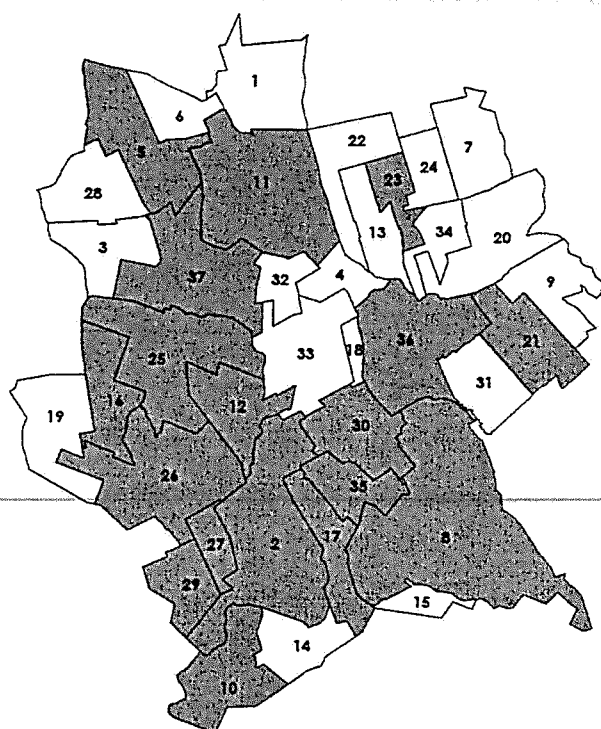
Tabela 15. Charakterystyka bezrobocia na terenie Gminy Wiskitki z podziałem na sołectwa (opracowanie własne)

L.p.	Sołectwo	Bezrobocie na 100 mieszkańców	
		Osoby długotrwale bezrobotne	Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia
1	Aleksandrów	2,57	0,00
2	Antoniew	5,33	1,18
3	Babskie Budy	0,00	0,00
4	Cyganka	0,00	0,00
5	Czerwona Niwa-Parcel	3,59	1,80
6	Czerwona Niwa	1,57	0,00
7	Duninopol + Podbuszyce	0,00	0,00
8	Działki	2,89	1,45
9	Feliksów	1,61	0,81
10	Franciszków	3,27	2,13
11	Guzów	3,76	2,05
12	Hipolitów	6,60	3,77
13	Janówek	4,11	0,00
14	Jesionka	1,78	0,99
15	Józefów	2,13	1,06
16	Kamionka	7,65	1,64
17	Łubno	5,95	1,98
18	Morgi	1,75	0,00
19	Nowa Wieś	3,13	0,00
20	Nowy Drzewicz	3,88	0,97
21	Nowe Kozłowice	3,00	1,72
22	Nowy Oryszew	2,13	0,00
23	Oryszew Osada	8,39	9,09
24	Podoryszew + Stara Wieś	1,23	0,00
25	Miedniewice	3,54	1,38
26	Popielarnia	6,67	4,00
27	Prościeniec	8,70	3,73
28	Różanów	4,62	0,00
29	Smolarnia	10,31	2,06
30	Sokule	3,51	1,75
31	Stare Kozłowice	1,91	1,15
32	Starowiskitki-Parcel	2,22	0,00
33	Starowiskitki	1,38	0,00
34	Stary Drzewicz	2,82	0,00
35	Tomaszew	4,92	3,28
36	Wiskitki	5,24	2,44
37	Wola Miedniewska	3,77	1,42
SUMA			
MEDIANA		3,27	1,15

LEGENDA:

Wartość wskaźnika wyższa niż
wartość mediany dla całej Gminy

BEZROBOCIE POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA

	>1,15
	<1,15

* obszary problemowe to te, których wartość kształtuje się powyżej mediany dla Gminy Wiskitki

1. Aleksandrów,	14. Jesionka,	26. Popielarnia,
2. Antoniew,	15. Józefów,	27. Prościeniec,
3. Babskie Budy,	16. Kamionka,	28. Różanów,
4. Cyganka,	17. Łubno,	29. Smolarnia,
5. Czerwona Niwa-Parcel,	18. Morgi,	30. Sokule,
6. Czerwona Niwa,	19. Nowa Wieś,	31. Stare Kozłowice,
7. Duninopol + Podbuszyce,	20. Nowy Drzewicz,	32. Starowiskitki-Parcel,
8. Działki,	21. Nowe Kozłowice,	33. Starowiskitki,
9. Feliksów,	22. Nowy Oryszew,	34. Stary Drzewicz,
10. Franciszków,	23. Oryszew Osada,	35. Tomaszew,
11. Guzów,	24. Podoryszew + Stara Wieś,	36. Wiskitki,
12. Hipolitów,	25. Miedniewice,	37. Wola Miedniewska.
13. Janówek,		

Problem bezrobocia powyżej 50 roku życia najbardziej zauważalny jest na terenie następujących miejscowości: Antoniew, Czerwona Niwa-Parcel, Działki, Franciszków, Guzów, Hipolitów, Kamionka, Łubno, Nowe Kozłowice, Oryszew Osada, Miedniewice, Popielarnia, Prościeniec, Smolarnia, Sokule, Tomaszew, Wiskitki oraz Wola Miedniewska.

W ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy osoby powyżej 50 roku życia stanowią jedną z grup uznanych za będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy i z tego tytułu uprawnione są one do szczególnej pomocy. Wiele osób w tym wieku nawet nie stara się o pracę, uważając, że przede wszystkim są zbyt starzy, a także zbyt słabo wykształceni lub ich wykształcenie jest nieprzydatne, nie znają języków, nie potrafią obsługiwać komputera. Częściowo jest to prawda, ponieważ większość zarejestrowanych osób powyżej 50 roku życia to osoby o wykształceniu zawodowym. Należy zwrócić

Tabela 16. Wyniki ze sprawdzianu szóstoklasisty w szkołach zlokalizowanych na terenie Gminy Wiskitki (źródło: OKE w Warszawie)

Placówka	Ogółem średni wynik dla części 1 sprawdzianu – język polski i matematyka	
	2015	2016
Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej w Wiskitkach	63%	61,4%
Szkoła Podstawowa im. prof. Zbigniewa Religi w Miedniewiczach	74%	72,7%
Szkoła Podstawowa im. Świętego Jana Pawła II we Franciszkwie	73,1%	56%
Szkoła Podstawowa im. Aleksandra Kamińskiego w Guzowie	71,1%	58,2%

W poniższej tabeli przedstawiono szczegółowe wyniki sprawdzianu szóstoklasisty na terenie szkół podstawowych Gminy Wiskitki w 2016 roku.

Tabela 17. Szczegółowe zestawienie wyników sprawdzianu szóstoklasisty na terenie Gminy Wiskitki w 2016 roku (źródło: OKE w Warszawie)

Placówka	Część pierwsza				Część druga – języki obce	
	język polski i matematyka				Język angielski	
	Liczba uczniów	Ogółem średni wynik [%] dla części 1	Język polski średni wynik [%]	Matematyka średni wynik [%]	Liczba uczniów	Średni wynik [%]
Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej w Wiskitkach	37	61,4	67,2	55,0	37	64,2
Szkoła Podstawowa im. prof. Zbigniewa Religi w Miedniewiczach	14	72,7	83,6	61,4	14	75,7
Szkoła Podstawowa im. Świętego Jana Pawła II we Franciszkwie	30	56,0	59,2	52,5	30	55,0
Szkoła Podstawowa im. Aleksandra Kamińskiego w Guzowie	12	58,2	64,6	51,3	12	59,8
powiat żyrardowski	707	61,1	69,4	52,3	684	67,1
województwo mazowieckie	49 937	66,1	73,3	58,4	49 644	75,0

świętecznych. Oddzielny program przygotowujemy jest na ferie, podczas których odbywają się m.in. zajęcia plastyczne, karaoke oraz czytanie bajek maluchom.

Na terenie Gminy Wiskitki funkcjonuje 9 jednostek OSP w następujących miejscowościach: Wiskitki, Działki, Guzów-Osada, Aleksandrów, Miedniewice, Nowy Orszew, Nowe Kozłowice, Nowy Drzewicz oraz Jesionka. Jednostki te dysponują 15 samochodami pożarniczymi oraz sprzętem do gaszenia i usuwania zdarzenia.

Jednostki w Wiskitkach, Nowych Kozłowicach oraz Jesionce wchodzi w skład Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Organizacje pozarządowe

Aktywność społeczności lokalnej może mieć istotny wpływ na zmiany jakie zachodzą w ich otoczeniu.

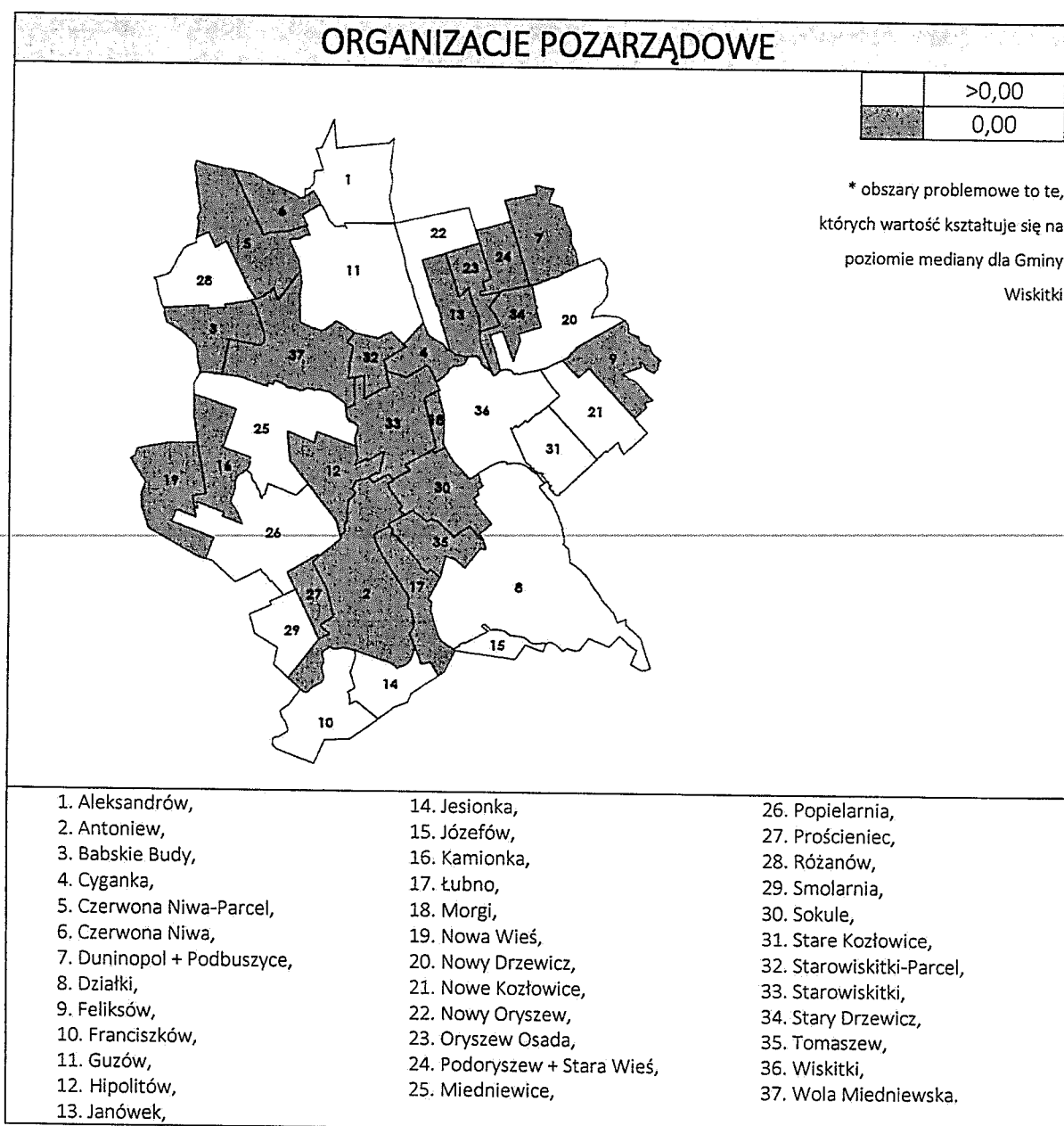
Jednym z przejawów takiej aktywności jest liczba organizacji pozarządowych działających na terenie gminy, na potrzeby niniejszego opracowania reprezentowana przez wskaźnik liczby działających organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców. Wskaźnik ten można interpretować jako współczynnik aktywności społeczeństwa obywatelskiego, zatem im większa jest liczba jednostek tego rodzaju tym bardziej aktywna jest lokalna społeczność.

Na terenie Gminy w 2016 roku funkcjonowały 24 organizacje pozarządowe, w tym 5 nieformalnych jak Koła Gospodyń Wiejskich.

Ponadto, na terenie Gminy Wiskitki powstają nieformalne kluby seniora. Dokładna ich liczba nie jest znana. W chwili opracowania niniejszego dokumentu Urząd Gminy Wiskitki posiada wiedzę o dwóch takich grupach w Guzowie i Jesionce.

Tabela 18. Liczba organizacji pozarządowych na terenie Gminy Wiskitki z podziałem na sołectwa (opracowanie własne)

Lp.	Sołectwo	Liczba organizacji pozarządowych	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców
1	Aleksandrów	1	0,37
2	Antoniew	0	0
3	Babskie Budy	0	0
4	Cyganka	0	0
5	Czerwona Niwa-Parcel	0	0
6	Czerwona Niwa	0	0
7	Duninopol + Podbuszyce	0	0
8	Działki	1	0,24
9	Feliksów	0	0
10	Franciszków	1	0,14
11	Guzów	1	0,11
12	Hipolitów	0	0
13	Janówek	0	0

Najwięcej organizacji pozarządowych znajduje się na terenie sołectwa Jesionka – 4 organizacje. Na terenie Nowych Kozłowic oraz Wiskitek znajdują się po 3 organizacje. Należy zauważyć, że na terenie przeważającej części sołectw Gminy Wiskitki nie funkcjonują żadne organizacje pozarządowe.

Największy problem małej aktywności lokalnej społeczności przejawiający się niewielką liczbą działających organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców odnotowuje się na terenie większości sołectw Gminy Wiskitki: Antoniew, Babskie Budy, Cyganka, Czerwona Niwa-Parcel, Czerwona Niwa, Duninopol, Hipolitów, Janówek, Kamionka, Łubno, Morgi, Nowa Wieś, Oryszew Osada, Podoryszew, Prościeniec, Sokule, Starowiskitki-Parcel, Starowiskitki, Stary Drzewicz, Tomaszew oraz Wola Miedniewska.

Nr obwodu	Sołectwa	Liczba uprawnionych do głosowania	Liczba wydanych kart	Frekwencja wyborcza
7	Cyganka, Duninopol, Janówek, Oryszew- Osada, Podbuszyce, Podoryszew, Stara Wieś.	476	176	36,97%
8	Działki, Józefów, Morgi, Nowy Drzewicz, Sokule, Stary Drzewicz, Tomaszew.	836	401	47,97%
9	Wiskitki	1136	550	48,42%
	GMINA	7859	3596	45,76%

Tabela 21. Frekwencja wyborcza na terenie poszczególnych sołectw Gminy Wiskitki
w wyborach parlamentarnych w 2015 roku (źródło: PKW)

L.p.	Sołectwo	Frekwencja wyborcza [%]	L.p.	Sołectwo	Frekwencja wyborcza [%]
1	Aleksandrów	45,99%	21	Nowe Kozłowice	53,62%
2	Antoniew	38,68%	22	Nowy Oryszew	45,99%
3	Babskie Budy	42,64%	23	Oryszew Osada	36,97%
4	Cyganka	36,97%	24	Podoryszew + Stara Wieś	36,97%
5	Czerwona Niwa- Parcel	45,99%	25	Miedniewice	42,64%
6	Czerwona Niwa	45,99%	26	Popielarnia	42,64%
7	Duninopol + Podbuszyce	36,97%	27	Prościeniec	38,68%
8	Działki	47,97%	28	Różanów	45,99%
9	Feliksów	53,62%	29	Smolarnia	38,68%
10	Franciszków	38,68%	30	Sokule	47,97%
11	Guzów	45,99%	31	Stare Kozłowice	58,28%
12	Hipolitów	42,64%	32	Starowiskitki-Parcel	42,64%
13	Janówek	36,97%	33	Starowiskitki	42,64%
14	Jesionka	45,67%	34	Stary Drzewicz	47,97%
15	Józefów	47,97%	35	Tomaszew	47,97%
16	Kamionka	42,64%	36	Wiskitki	48,42%
17	Łubno	45,67%	37	Wola Miedniewska	42,64%
18	Morgi	47,97%			
19	Nowa Wieś	42,64%		GMINA	45,76%
20	Nowy Drzewicz	47,97%			

LEGENDA:

Wartość wskaźnika niższa niż wartość mediany dla całej Gminy	
---	--

z niepełnosprawnościami (bariery techniczne) co również przyczynia się do ich zmniejszonej aktywności społecznej. Należy zauważyć, że niewielka aktywność w życiu publicznym może być również spowodowana brakiem poczucia przynależności do danej jednostki, co skutkuje brakiem zaangażowania w jej rozwój i przyszłość. Mała aktywność społeczna mieszkańców może być również związana z niedostateczną liczbą zajęć aktywizujących i integrujących mieszkańców z terenu Gminy jak i brakiem odpowiednio przystosowanego do tego celu miejsca. Na niską aktywność mieszkańców wpływa również niewielka liczba działających organizacji pozarządowych na terenie Gminy.

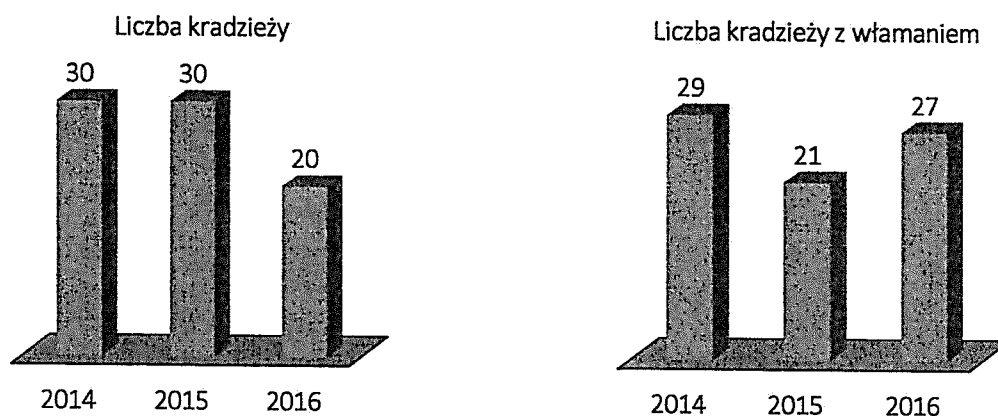
2.3.5 Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Gminy Wiskitki funkcjonuje Posterunek Policji w Wiskitkach, zlokalizowany we wsi Wiskitki przy ul. Kościuszki 1A. Na podstawie rocznych sprawozdań z działalności Posterunku Policji w Wiskitkach wraz z informacją o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego dokonano analizy poziomu bezpieczeństwa na terenie Gminy Wiskitki.

Analizie poddano 7 kategorii przestępstw objętych strategią Komendanta Wojewódzkiego Policji z/s w Radomiu (mających największy wpływ na poziom bezpieczeństwa):

- ❖ kradzież art. 278 kk;
- ❖ kradzież z włamaniem art. 279 kk;
- ❖ uszkodzenie mienia art. 288 kk;
- ❖ rozbój art. 280 kk;
- ❖ bójka art. 158 kk;
- ❖ pobicie art. 158 kk;
- ❖ uszkodzenie ciała art. 157 kk.

Obecnie można stwierdzić, że w 2016 r. największym problem był fakt popełniania przestępstw z dwóch pierwszych kategorii czyli kradzieży i kradzieży z włamaniem.

Rysunek 4. Zestawienie liczby popełnianych przestępstw z dwóch pierwszych kategorii – kradzieży i kradzieży z włamaniem – w latach 2014-2016 (źródło: Komisariat Policji w Wiskitkach)

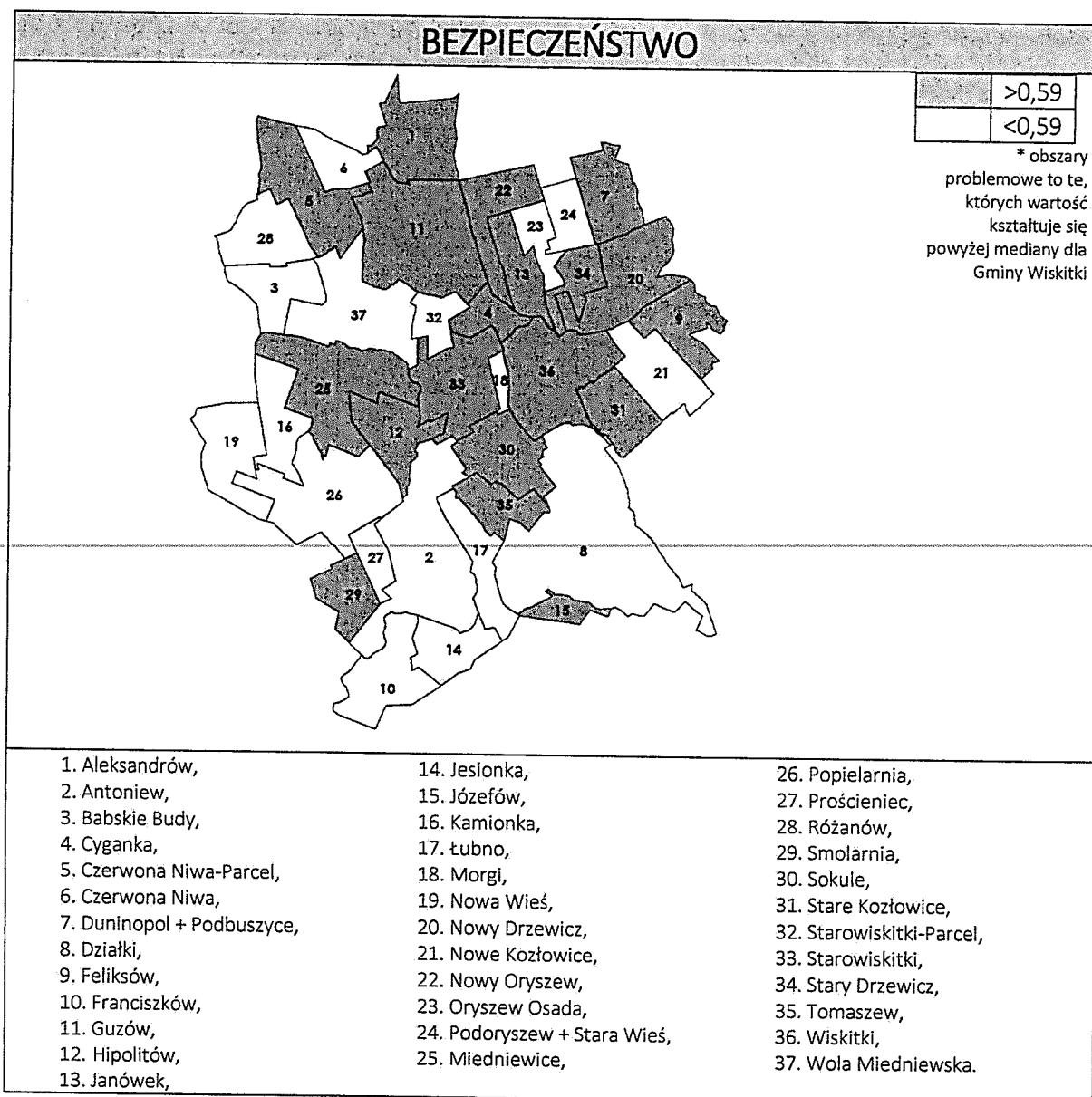
L.p.	Sołectwo	2014	2015	2016	Trend zmian
35	Tomaszew	0,0%	0,0%	2,1%	↑
36	Wiskitki	19,4%	11,4%	27,1%	↑
37	Wola Miedniewska	4,5%	0,0%	2,1%	↑
	SUMA	67	70	48	↓

Analizując dane zestawione w powyższej tabeli należy stwierdzić, iż liczba popełnionych przestępstw w 2016 roku spadła o 22 względem roku poprzedniego. Największą liczbę przestępstw odnotowano w sołectwach Wiskitki oraz Guzów.

Poniższa tabela przedstawia liczbę wykroczeń w 2016 roku w poszczególnych sołectwach Gminy Wiskitki. Liczbę tę odniesiono do liczby mieszkańców i na tej podstawie sporządzono wskaźnik określający stopień nasilenia tego zjawiska w poszczególnych częściach Gminy Wiskitki.

Tabela 23. Liczba wykroczeń odnotowana na terenie sołectw wchodzących w skład Gminy Wiskitki w 2016 roku (źródło: Posterunek Policji w Wiskitkach)

L.p.	Sołectwo	Wykroczenia na 100 mieszkańców
1	Aleksandrów	1,84
2	Antoniew	0
3	Babskie Budy	0
4	Cyganka	9,17
5	Czerwona Niwa-Parcel	0,60
6	Czerwona Niwa	0
7	Duninopol + Podbuszyce	2,86
8	Działki	0,48
9	Feliksów	0,81
10	Franciszków	0
11	Guzów	3,99
12	Hipolitów	0,94
13	Janówek	1,37
14	Jesionka	0,59
15	Józefów	2,13
16	Kamionka	0,55
17	Łubno	0
18	Morgi	0
19	Nowa Wieś	0
20	Nowy Drzewicz	1,46
21	Nowe Kozłowice	0
22	Nowy Oryszew	1,06
23	Oryszew Osada	0
24	Podoryszew + Stara Wieś	0
25	Miedniewice	0,98
26	Popielarnia	0
27	Prościeniec	0
28	Różanów	0
29	Smolarnia	1,03
30	Sokule	0,58
31	Stare Kozłowice	0,95

2.3.6 Podsumowanie zjawisk społecznych

Wszystkie przeanalizowane dotychczas czynniki określające sferę społeczną w Gminie Wiskitki pozwoliły wybrać obszary o największej kumulacji niekorzystnych zjawisk. Do wyznaczenia obszarów zdegradowanych w sferze społecznej wybrano następujące wskaźniki:

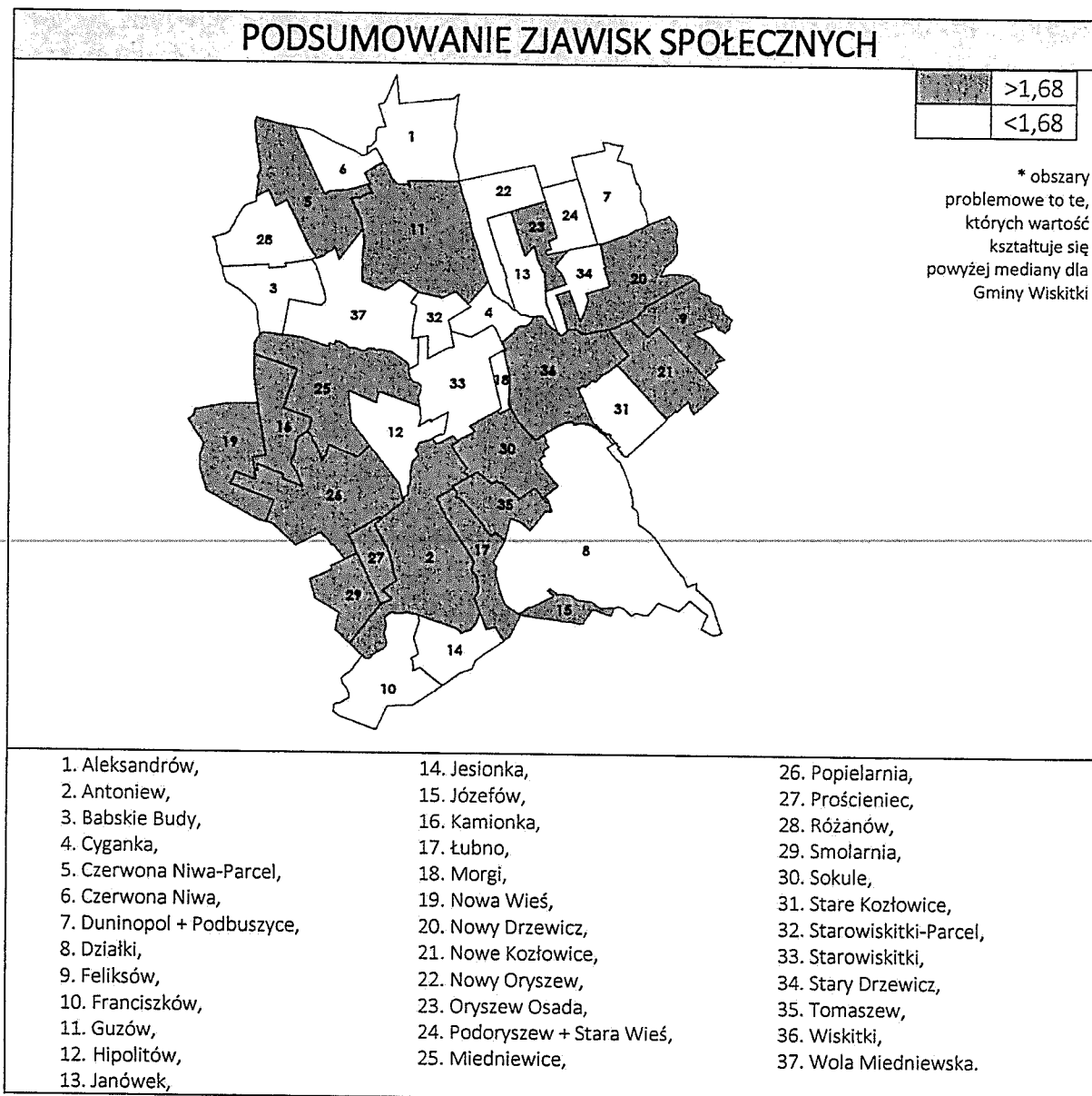
- 1.1. Pomoc społeczna z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców
- 1.2. Pomoc społeczna z powodu choroby na 100 mieszkańców
- 1.3. Pomoc społeczna z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców
- 1.4. Bezrobocie powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców
- 1.5. Bezrobocie długotrwałe na 100 mieszkańców
- 1.6. Organizacje pozarządowe na 100 mieszkańców
- 1.7. Frekwencja wyborcza [%]
- 1.8. Wykroczenia na 100 mieszkańców.

Lp.	Sołectwo	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8
29	Smolarnia	5,15	3,09	3,09	2,06	10,31	1,03	38,68%	1,03
30	Sokule	2,34	2,34	2,34	1,75	3,51	0	47,97%	0,58
31	Stare Kozłowice	0,00	0,19	0,38	1,15	1,91	0,19	58,28%	0,95
32	Starowiskitki-Parcel	0,00	0,00	0,00	0,00	2,22	0	42,64%	0
33	Starowiskitki	0,00	0,00	0,69	0,00	1,38	0	42,64%	1,38
34	Stary Drzewicz	0,00	0,00	0,00	0,00	2,82	0	47,97%	1,41
35	Tomaszew	3,28	4,92	4,92	3,28	4,92	0	47,97%	1,64
36	Wiskitki	2,36	1,85	2,14	2,44	5,24	0,22	48,42%	2,22
37	Wola Miedniewska	0,47	1,42	1,42	1,42	3,77	0	42,64%	0
	MEDIANA	1,50	1,14	0,86	1,15	3,27	0,00	45,67%	0,59

Powyższe wskaźniki przekształcono w stymulanty i destymulanty, co pozwoliło uzyskać wartości wskaźników syntetycznych w przedziale od 0 do 1. Obszary o największym nasileniu danego zjawiska przyjmują wartość 1, natomiast obszary o najniższym nasileniu – 0.

Tabela 25. Zestawienie wskaźników cząstkowych i wskaźnika syntetycznego (opracowanie własne)

Lp.	Sołectwo	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	Wskaźnik syntetyczny dla sfery społecznej
1	Aleksandrów	0,00	0,07	0,00	0,00	0,25	0,17	0,42	0,20	1,12
2	Antoniew	1,00	0,72	0,72	0,13	0,52	0,00	0,08	0,00	3,17
3	Babskie Budy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	0,00	0,27
4	Cyganka	0,00	0,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	1,19
5	Czerwona Niwa-Parcel	0,20	0,37	0,37	0,20	0,35	0,00	0,42	0,07	1,97
6	Czerwona Niwa	0,53	0,16	0,16	0,00	0,15	0,00	0,42	0,00	1,43
7	Duninopol + Podbuszyce	0,24	0,29	0,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,31	1,13
8	Działki	0,20	0,20	0,15	0,16	0,28	0,11	0,52	0,05	1,67
9	Feliksów	0,27	0,16	0,49	0,09	0,16	0,00	0,78	0,09	2,04
10	Franciszków	0,24	0,23	0,17	0,23	0,32	0,07	0,08	0,00	1,34
11	Guzów	0,29	0,28	0,21	0,23	0,36	0,05	0,42	0,44	2,28
12	Hipolitów	0,00	0,19	0,00	0,42	0,64	0,00	0,27	0,10	1,62
13	Janówek	0,46	0,00	0,00	0,00	0,40	0,00	0,00	0,15	1,01
14	Jesionka	0,33	0,20	0,12	0,11	0,17	0,19	0,41	0,06	1,60
15	Józefów	0,54	0,65	0,22	0,12	0,21	1,00	0,52	0,23	3,48
16	Kamionka	0,37	0,33	0,56	0,18	0,74	0,00	0,27	0,06	2,51
17	Łubno	0,67	0,40	0,40	0,22	0,58	0,00	0,41	0,00	2,68
18	Morgi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,17	0,00	0,52	0,00	0,69
19	Nowa Wieś	0,70	0,64	0,64	0,00	0,30	0,00	0,27	0,00	2,54
20	Nowy Drzewicz	0,49	0,49	0,49	0,11	0,38	0,46	0,52	0,16	3,09
21	Nowe Kozłowice	0,25	0,13	0,17	0,19	0,29	0,30	0,78	0,00	2,12

2.4 Diagnoza pozostałych zjawisk kryzysowych

2.4.1 Zjawiska gospodarcze - liczba podmiotów gospodarczych

Gmina Wiskitki ma charakter rolniczy stąd na jej terenie brak dużych zakładów przemysłowych. Szczególnie dobrze rozwinięty jest sektor usługowy związany z budownictwem, handlem, transportem i naprawami. Przeważająca część mieszkańców wsi utrzymuje się jednak z dochodów uzyskiwanych w rolnictwie.

Zamierzenia rozwojowe Gminy związane są przede wszystkim z rozbudową infrastruktury wokół niedawno powstałej autostrady A2 i jednym z węzłów komunikacyjnych, który znajduje się w Wiskitkach. Również przez teren Gminy przebiega nowa obwodnica miasta Żyrardów. Obie drogi są ze sobą połączone bezkolizyjnym węzłem we wsi Wiskitki. Fakt ten powinien zachęcić do inwestowania głównie w rozwój bazy hotelowej, gastronomię, stację obsługi pojazdów, stację paliw oraz inne usługi

Lp.	Sołectwo	Liczba podmiotów gospodarczych	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców
25	Miedniewice	37	7,28
26	Popielarnia	8	10,67
27	Prościeniec	3	1,86
28	Różanów	4	3,08
29	Smolarnia	4	4,12
30	Sokule	12	7,02
31	Stare Kozłowice	24	4,58
32	Starowiskitki-Parcel	5	11,11
33	Starowiskitki	6	4,14
34	Stary Drzewicz	7	9,86
35	Tomaszew	3	4,92
36	Wiskitki	100	7,39
37	Wola Miedniewska	10	4,72
SUMA		510	
MEDIANA			4,26

2.4.2 Zjawiska środowiskowe - selektywna zbiórka odpadów

Odpady komunalne z terenu Gminy Wiskitki odbierane są w postaci zmieszanej i selektywnej. Zgodnie z Regulaminem Utrzymania Czystości i Porządku na terenie Gminy Wiskitki prowadzona jest zbiórka selektywna, w ramach której wydzielane są następujące frakcje:

- ❖ odpady niesegregowane (zmieszane),
- ❖ papier i tektura, opakowania wielomateriałowe, drobny metal, tworzywa sztuczne,
- ❖ szkło (bezbarwne i kolorowe),
- ❖ odpady ulegające biodegradacji - odpady zielone takie jak: trawa, liście, resztki roślin i drobne gałęzie,
- ❖ przeterminowane leki, które są wydzielone przez właścicieli ze strumienia odpadów komunalnych i odbierane przez Wykonawcę ze specjalistycznych pojemników znajdujących się w aptekach na terenie gminy Wiskitki,
- ❖ zużyte baterie, które są wydzielone przez właścicieli ze strumienia odpadów komunalnych i odbierane przez Wykonawcę ze specjalistycznych pojemników zlokalizowanych w placówkach oświatowych i Urzędzie Gminy,
- ❖ zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny
- ❖ akumulatory,
- ❖ meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- ❖ odpady budowlano - remontowe i rozbiórkowe powstające w wyniku drobnych remontów domowych do 2m³ w skali roku kalendarzowego,
- ❖ chemikalia,
- ❖ zużyte opony od samochodów osobowych do 16 sztuk w skali roku kalendarzowego.

Wśród całej ilości odpadów komunalnych odebranych z obszaru gminy Wiskitki w 2016 roku największą część stanowią niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne 1562,91 – Mg, co stanowi ok. 73% wielkości wszystkich odpadów. W związku z tym jako czynnik delimitujący przy wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji pod uwagę wzięto liczbę deklaracji w zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w odniesieniu do całkowitej liczby mieszkańców Gminy Wiskitki.

Jednym z istotnych aspektów w zakresie jakości środowiska przyrodniczego jest świadomość ekologiczna mieszkańców. Zjawisko to przedstawiono za pomocą danych liczbowych nawiązujących do segregacji odpadów, bądź ich braku. Należy zaznaczyć, iż brak racjonalnej gospodarki odpadami na terenie Gminy wpłynie na nieosiągnięcie celów założonych w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2022 r.

Tabela 28. Liczba deklaracji w sprawie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców (opracowanie własne)

L.p.	Sołectwo	Liczba deklaracji w sprawie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Liczba deklaracji na 100 mieszkańców
1	Aleksandrów	66	24,26
2	Antoniew	63	37,28
3	Babskie Budy	16	24,62
4	Cyganka	26	23,85
5	Czerwona Niwa-Parcel	52	31,14
6	Czerwona Niwa	30	23,62
7	Duninopol + Podbuszyce	23	32,86
8	Działki	152	36,63
9	Feliksów	30	24,19
10	Franciszków	217	30,82
11	Guzów	101	11,52
12	Hipolitów	26	24,53
13	Janówek	15	20,55
14	Jesionka	316	31,29
15	Józefów	30	31,91
16	Kamionka	42	22,95
17	Łubno	92	36,51
18	Morgi	16	28,07
19	Nowa Wieś	31	32,29
20	Nowy Drzewicz	55	26,70
21	Nowe Kozłowice	139	29,83
22	Nowy Oryszew	51	27,13
23	Oryszew Osada	41	28,67
24	Podoryszew + Stara Wieś	22	27,16
25	Miedniewice	136	26,77
26	Popielarnia	23	30,67
27	Prościeniec	47	29,19
28	Różanów	32	24,62
29	Smolarnia	34	35,05
30	Sokule	49	28,65
31	Stare Kozłowice	149	28,44
32	Starowiskitki-Parcel	12	26,67
33	Starowiskitki	41	28,28
34	Stary Drzewicz	20	28,17
35	Tomaszew	19	31,15
36	Wiskitki	375	27,70
37	Wola Miedniewska	54	25,47
	SUMA	2643	
	MEDIANA		28,17

LEGENDA

Wartość wskaźnika niższa niż
wartość mediany dla całej Gminy

środowiskowych oraz braku niezbędnej infrastruktury technicznej. Ponadto, niska emisja wynika również w powodów ekonomicznych. Mieszkańcy Gminy Wiskitki dotknięci problemem ubóstwa bardzo często wybierają tańsze, gorsze jakościowo paliwa grzewcze. W takiej sytuacji może dochodzić do spalania w domowych paleniskach materiałów niedozwolonych (np. odpadów komunalnych, mebli i innych wyrobów). Na terenie Gminy obserwuje się duży odsetek mieszkańców dotkniętych długotrwałą lub ciężką chorobą. Niewykluczone, iż przyczyną niektórych chorób może być zła jakość powietrza wynikająca z wysokiego stężenia pyłów PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu.

Obecnie jest wiele możliwości skorzystania z dopłat do wymiany źródeł ciepła. Niestety w przypadku rodzin dotkniętych skrajnym ubóstwem, bardzo często zapewnienie minimalnego wkładu własnego do wymiany instalacji grzewczej jest niemożliwe.

Poniższa tabela przedstawia natężenie emisji CO₂ na terenie poszczególnych sołectw wchodzących w skład Gminy Wiskitki.

Tabela 29. Emisja CO₂ z budynków mieszkalnych na terenie Gminy Wiskitki (opracowanie własne na podstawie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Wiskitki)

Lp.	Sołectwo	Emisja CO ₂ z budynków mieszkalnych
1	Aleksandrów	919,67
2	Antoniew	866,35
3	Babskie Budy	213,26
4	Cyganka	346,54
5	Czerwona Niwa-Parcel	693,08
6	Czerwona Niwa	399,86
7	Duninopol + Podbuszyce	319,88
8	Działki	2092,58
9	Feliksów	413,18
10	Franciszków	2932,28
11	Guzów	1364,18
12	Hipolitów	359,87
13	Janówek	199,93
14	Jesionka	4358,43
15	Józefów	399,86
16	Kamionka	613,11
17	Łubno	1239,55
18	Morgi	213,26
19	Nowa Wieś	426,51
20	Nowy Drzewicz	746,4
21	Nowe Kozłowice	1919,31
22	Nowy Oryszew	719,74
23	Oryszew Osada	586,46
24	Podoryszew + Stara Wieś	293,23
25	Miedniewice	1812,68
26	Popielarnia	333,21
27	Prościeniec	666,43
28	Różanów	426,51
29	Smolarnia	466,5
30	Sokule	706,41

2.4.4 Zjawiska techniczne - azbest

Wśród grupy zjawisk negatywnych wyodrębniono także sferę techniczną rozumianą przede wszystkim jako degradację stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkalnym. Problemy występujące w omawianej strefie wiążą się także z brakiem rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Nagromadzenie azbestu najczęściej występuje na obszarach tzw. starego budownictwa. Materiał ten używany był masowo w budownictwie w latach 60 i 70. Azbest jest niebezpieczny zarówno dla środowiska, jak i dla człowieka, powodując różne choroby płuc oraz nowotwory. W związku z powyższym przeanalizowano istniejące zasoby budynków Gminy Wiskitki pod względem ich potencjalnego negatywnego wpływu na środowisko oraz zdrowie mieszkańców – wyroby azbestowe. Poniższa tabela przedstawia masę wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia na terenie województwa mazowieckiego, powiatu żyrardowskiego oraz Gminy Wiskitki.

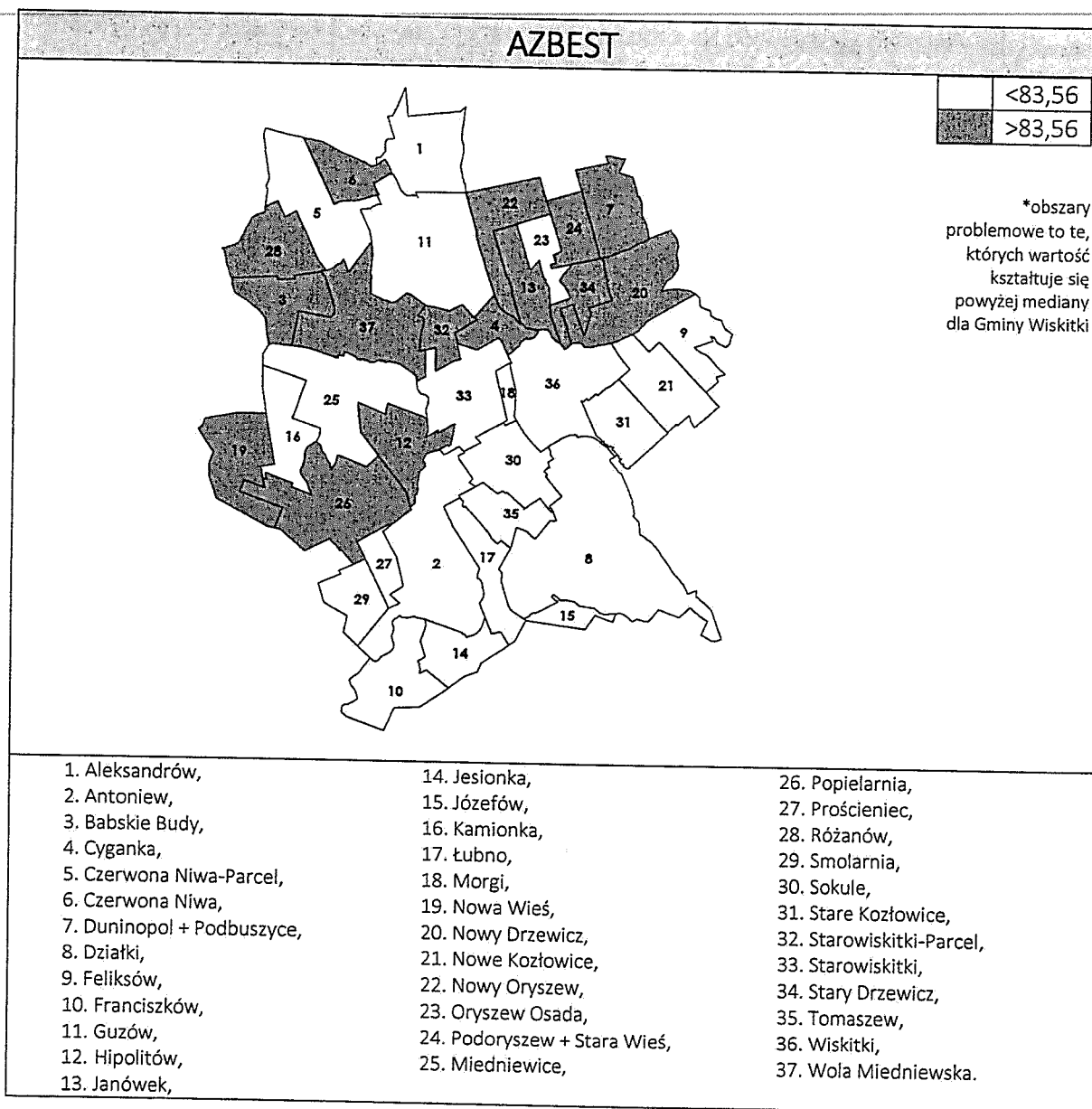
Tabela 30. Zinwentaryzowane wyroby azbestowe na terenie województwa mazowieckiego, powiatu żyrardowskiego oraz Gminy Wiskitki – stan na 22.02.2018 (źródło: www.bazaazbestowa.pl)

	Wyroby azbestowe pozostałe do unieszkodliwienia		
	razem	osoby fizyczne	osoby prawne
Województwo mazowieckie	1 033 198 083	995 429 689	37 768 394
Powiat żyrardowski	14 026 773	13 879 051	147 722
Gmina Wiskitki	5 883 058	5 880 418	2 640

Tabela 31. Masa wyrobów azbestowych na terenie Gminy Wiskitki w latach 2014-2016 (źródło: UG w Wiskitkach)

L.p.	Sołectwo	2014	2015	2016	Trend zmian
1	Aleksandrów	168,47	168,47	166,16	↓
2	Antoniew	98,51	98,51	98,51	-
3	Babskie Budy	100,86	100,86	98,86	↓
4	Cyganka	110,64	110,64	109,54	↓
5	Czerwona Niwa-Parcel	106,15	106,15	106,15	-
6	Czerwona Niwa	259,89	253,51	252,08	↓
7	Duninopol + Podbuszyce	193,15	191,67	183,97	↓
8	Działki	64,31	64,31	62,77	↓
9	Feliksów	67,09	67,09	67,09	-
10	Franciszków	272,11	269,95	269,95	-
11	Guzów	460,14	460,14	454,2	↓
12	Hipolitów	106,71	106,71	103,81	↓
13	Janówek	107,56	107,56	107,56	↓
14	Jesionka	144,79	141,16	138,74	↓
15	Józefów	63,39	63,39	63,39	-
16	Kamionka	154,9	154,9	152,92	↓
17	Łubno	137,99	137,99	137,35	↓
18	Morgi	41,09	41,09	39,55	↓
19	Nowa Wieś	128,93	128,93	128,93	-

L.p.	Sołectwo	Masa wyrobów azbestowych na 100 mieszkańców
26	Popielarnia	87,24
27	Prościeniec	48,43
28	Różanów	118,54
29	Smolarnia	94,67
30	Sokule	86,41
31	Stare Kozłowice	37,81
32	Starowiskitki-Parcel	256,07
33	Starowiskitki	89,51
34	Stary Drzewicz	139,72
35	Tomaszew	77,33
36	Wiskitki	23,34
37	Wola Miedniewska	142,98
	MEDIANA	83,56

Dużym problemem na terenie Gminy Wiskitki jest niedostateczna ilość oraz stan terenów i przestrzeni do wypoczynku i rekreacji oraz niedostateczna jakość lub dostępność oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży. Gmina posiada duży potencjał rozwojowy w zakresie dziedzictwa kulturowego.

Zabudowa wsi Wiskitki skupia się w centrum i ma charakter małomiasteczkowy. Poza tym wolnostojące domy - w większości typu rolniczego - zgrupowane są przy ulicach związanych ze szlakiem historycznym. Oprócz obszaru z zabudową mieszkalną, przy drodze do Guzowa, ok. 800 m na zachód od rynku, zlokalizowane są cmentarz katolicki z kaplicą grobową Łubieńskich oraz nieco na południe przy ul. Spółdzielczej, cmentarz żydowski.

W Wiskitkach utworzono strefy ochrony konserwatorskiej:

- ❖ B – strefa ochrony zachowania elementów zabytkowych,
- ❖ E – strefa ekspozycji zabytkowego zespołu,
- ❖ OW – strefa obserwacji archeologicznej.

Strefa B obejmuje zespół rynku i zespół kościoła z najbliższym otoczeniem, gdzie należy utrzymać zabytkowe budynki, historyczne rozplanowanie, linie zabudowy, skalę brył budynków, charakter i sposób ich ustawienia z możliwością uzupełnienia, a także wymiary zabudowy, modernizacji i dostosowania funkcji. Wskazane jest podkreślenie dominanty, jaką w zabudowie rynku i wsi jest kościół.

W skład strefy E wchodzi otoczenie zespołu rynku i kościoła. Od zachodu granica przebiega ul. Ogrodową, natomiast od wschodu obejmuje grunty parafialne.

Natomiast strefa OW obejmuje teren strefy B i częściowo E. Określa teren o domniemanej zawartości ważnych reliktyw archeologicznych osadnictwa wczesnośredniowiecznego na podstawie przeprowadzonych sondaży archeologicznych i historycznych przekazów.

Ciekawym zabytkiem znajdującym się na terenie Gminy jest poreformacki zespół klasztorny w Miedniewicach. Dzięki staraniom Mikołaja Wiktoryna Grudzińskiego, właściciela Miedniewic, a także późniejszego starosty guzowskiego, golubskiego i grzybkowskiego, w 1681 r. zostali sprowadzeni do Miedniewic reformaci celem pełnienia stałego dozoru nad cudownym obrazem. W 1662 r. z fundacji starosty rozpoczęto budowę klasztoru, którą ukończono dzięki wdowie po fundatorze – Lukrecji Katarzynie z książąt Radziwiłłów – w 1705 r. Budowa kościoła w Miedniewicach trwała od 1737 r. do 1748 r. Środki finansowe pochodziły z licznych darów przedstawicieli ówczesnej magnaterii świeckiej i duchowej, szlachty, mieszczaństwa oraz bogatych chłopów. Kościół został wybudowany wg projektu Józefa II Fontany, z którym współpracował Tomasz Bellotti.

Na uwagę zasługuje również dwór w Sokulu, który jest w dobrym stanie, pozostający w rękach prywatnych. Założenie z uwagi na otaczający starodrzew stanowi dominantę w krajobrazie i cenny element krajobrazu kulturowego.

Tabela 33. Wykaz obiektów dziedzictwa kulturowego w Gminie Wiskitki wpisanych do rejestru zabytków i ewidencji konserwatora (źródło: Strategia Rozwoju Gminy Wiskitki na lata 2017-2023)

ADRES	OBIEKT
MIEDNIEWICE	
Miedniewice 90	zespół klasztorny poreformacki, w skład którego wchodzi: kościół poreformacki pw. Nawiedzenia NMP i św. Józefa, klasztor, krużganki, ogrodzenie z bramą arkadową, 1692–1748 r. <i>dec. nr 348/62 z 02.02.1962 r., (dz. o nr ew. 513)</i> cmentarz przykościelny <i>dec. nr 983 z 17.11.1994 r., (dz. o nr ew. 513)</i> cmentarz parafialny pw. Nawiedzenia NMP, przed 1927 r. dworek, obecnie dom mieszkalny, lata dwudzieste XX w. <i>dz. o nr ew. 516</i>
	kapliczka przydrożna, 1868 r. <i>dz. o nr ew. 346</i>
	kopce mogilne z I wojny światowej
WISKITKI	
pl. Wolności 33	zespół kościelny pw. Wszystkich Świętych, XVI–XIX w. <i>dec. nr 998A z 25.11.1996 r., (dz. o nr ew. 372)</i>
ul. Spółdzielcza	cmentarz żydowski, XIX w. <i>dec. nr 878 z 07.04.1992 r. (dz. o nr ew. 653)</i> obszar ochrony zabytkowych wartości przestrzennych (zespół dawnego rynku i kościoła), historycznych (rozplanowanie miasta), ekspozycji obiektów zabytkowych oraz obserwacji archeologicznej w formie ścisłej ochrony konserwatorskiej oznaczonej na rysunku planu symbolem <i>nr rej. 788, wpis z dnia 5.04.1988 r.</i> cmentarz rzymskokatolicki, I połowa XIX w. <i>dec. nr 860 z 16.02.1992 r., (dz. o nr ew. 21)</i> cmentarz żołnierzy rosyjskich z I wojny światowej <i>dec. nr 922 z 12.12.1992 r., (dz. o nr ew. 569)</i> układ ruralistyczny <i>dec. nr 788 z 23.11.1996 r.</i>
ul. Cegielnia	dom nr 3, mur., lata dwudzieste XX w., <i>(dz. o nr ew. 396)</i>
ul. Guzowska	dom nr 4, mur., lata dwudzieste XX w., <i>(dz. o nr ew. 770)</i>
ul. Kościuszki	dom nr 14, mur., ok. 1920 r., <i>(dz. o nr ew. 216)</i>
ul. Ogrodowa	dom nr 2, drewn., koniec XIX w., <i>(dz. o nr ew. 436)</i>
ul. Pańska	kapliczka, mur., I połowa XIX w., <i>(dz. o nr ew. 742)</i>
ul. Strażacka	dom nr 21, mur., 1903 r., <i>(dz. o nr ew. 420)</i>
	dom nr 14, mur., ok. 1920 r., <i>(dz. o nr ew. 357/1)</i>
	dom nr 14, mur., ok. 1920 r., <i>(dz. o nr ew. 287)</i>
	dom nr 2, drewn., koniec XIX w., <i>(dz. o nr ew. 400)</i>
	dom nr 7, mur., początek XX w., <i>(dz. o nr ew. 388)</i>
Pl. Wolności	dom nr 35, mur., 1881 r., <i>(dz. o nr ew. 375)</i>
	szkoła, mur., połowa XIX w., <i>(dz. o nr ew. 374)</i>
	koszary wojskowe, pl. Wolności nr 9, mur., ok. 1900 r. <i>(dz. o nr ew. 387)</i>
ul. Żyrardowska 26	zespół młyna motorowego (dom, młyn), mur., 1912 r. <i>(dz. o nr ew. 365)</i> kapliczka przy drodze do Błonia, mur., koniec XVIII w. <i>(dz. o nr ew. 118/1)</i> kaplica grobowa Feliksa, połowa XIX w.

Feliksów 6 dom nr 6, drewn., ok. 1930 r.
 Feliksów cmentarz rzymskokatolicki (d. ewangelicki), połowa XIX w.

FRANCISZKÓW

Franciszków cmentarz wojenny żołnierzy rosyjskich, 1915 r.
 Franciszków cmentarz ewangelicki, połowa XIX w.

HIPOLITÓW

Hipolitów 18 dom nr 18, 1920 r.

JANÓWEK

Janówek 1 dom nr 1, koniec XIX w.

NOWA WIEŚ

Nowa Wieś 44 dom nr 44, drewn., 1920 r.

NOWE KOZŁOWICE

Nowe Kozłowice 28 dom nr 28, mur., ok. 1920 r.

NOWY DRZEWICZ

Nowy Drzewicz 64 dom i stodoła w zagrodzie nr 64, koniec XIX w.

Nowy Drzewicz 65 dom nr 65, drewn., koniec XIX w.

Nowy Drzewicz 35 dom nr 35, drewn., ok. 1930 r.

NOWY ORYSZEW

Nowy Orszew 42 dom nr 42, mur., 1901 r.

Nowy Orszew 48 dom nr 48, drewn., 1923 r.

Nowy Orszew 59 dom nr 59, mur., IV ćwierć XIX w.

ORYSZEW OSADA

Orszew Osada 4 dom nr 4, mur., koniec XIX w.

Orszew Osada 5 dom nr 5, mur., koniec XIX w.
 pozostałości zespół klasztorne, ob. ośrodek wychowawczy

Orszew Osada 9 zagroda młynarska nr 9, lata dwudzieste XX w.
 pozostałości zespołu dworskiego osady tkackiej

PODORYSZEW

Podoryszew 59 dom nr 59, mur., ok. 1920 r.

Podoryszew 12 zagroda nr 12, ok. 1918 r.

POPIELARNIA

Popielarnia 21 dom i stodoła w zagrodzie nr 21, ok. 1920 r.

Popielarnia 17 dom nr 17, drewn., koniec XIX w.

Popielarnia 19 dom nr 19, drewn., koniec XIX w.

Popielarnia 23 dom nr 23, drewn., ok. 1917 r.

SMOLARNIA

Smolarnia 38 dom nr 38, drewn., ok. 1930 r.

Smolarnia 24 dom nr 24, drewn., ok. 1920 r.

Smolarnia 19 dom nr 19, drewn., ok. 1920 r.

SOKULE

dwór, drewn., XVIII w.
 nr rej. 1163 z 22.05.1975 r.
 oficyna dworska, XVIII/XIX w.

Sokule 14 dom nr 14, drewn., ok. 1920 r.

Sokule 16 dom nr 16, drewn., koniec XIX w.

konserwatorskich, na które udało się uzyskać częściowe wsparcie finansowe. Mimo dużego nakładu finansowego i pracy obiekt wymaga dalszej modernizacji. Docelowo obiekt ma pełnić funkcję hotelowo-konferencyjną. Planuje się przekształcenie części pałacu lub jednego z domów w swego rodzaju miejsce pamięci. Ponadto, odtworzone zostanie założenie parkowe dostępne dla wszystkich mieszkańców Guzowa.

W Guzowie zachował się nieco zniekształcony, ale w zasadzie istniejący układ ruralistyczny, który został wpisany do rejestru zabytków. Przyszła modernizacja będzie dotyczyła nie tylko samego parku i pałacu ale całej osady guzowskiej. To podniesie atrakcyjność turystyczną okolicy i będzie miało przełożenie na poziom życia lokalnej społeczności. *(źródło: opis na podstawie danych zawartych na stronie www.palacwguzowie.pl)*

Renowacja zabytków znajdujących się na terenie Gminy Wiskitki jest bardzo ważna w odniesieniu do całego procesu rewitalizacji na terenie Gminy. Zabudowa mieszkaniowa wsi Wiskitki zgrupowana jest przy ulicach związanych ze szlakiem historycznym. Dlatego też kompleksowe podejście do procesu rewitalizacji jest bardzo ważne – rewitalizacja społeczna oraz modernizacja i przywrócenie walorów estetycznych niszczącym obiektom zabytkowym na terenie obszaru rewitalizacji. Poza pracami konserwatorskimi planuje się również promocję lokalnych walorów wśród mieszkańców zwiększając tym samym tożsamość ludności z miejscem zamieszkania (wszczepienie ducha historycznego i kulturowego wśród mieszkańców). Ponadto po odrestaurowaniu obiektów zabytkowych w obszarze rewitalizacji, powstaną miejsca do aktywnego spędzania czasu wolnego. Wszyscy mieszkańcy, zarówno z obszaru rewitalizacji jak i z całej Gminy będą mogli wspólnie spędzać czas i się integrować. Miejsca zrewitalizowane w Guzowie, będą dawały możliwości do integracji lokalnej społeczności oraz do realizacji projektów o charakterze tożsamościowym (sprzyjających poczuciu zakorzenienia mieszkańców, podkreślających bogactwa tradycji). Poza tym rewitalizacja cennych zabytków wpłynie na poprawę estetyki i funkcjonalności obszaru rewitalizacji – tereny dotychczas nieatrakcyjne i zaniedbane staną się wizytówką Gminy, a mieszkańcy obszaru rewitalizacji poczują wzrost wartości zamieszkiwanego terenu.

Gmina Wiskitki posiada bardzo duży potencjał w zakresie dziedzictwa kulturowego. Niestety obiekty o znaczeniu historycznym pozostają w bardzo złym stanie technicznym. Modernizacja tego zasobu wiąże się z bardzo wysokimi kosztami, których budżet Gminy nie udźwignie.

Innym niekorzystnym zjawiskiem w sferze funkcjonalno-przestrzennej jest brak miejsc rekreacyjno-wypoczynkowych na terenie Gminy. Mieszkańcy chcąc ciekawie spędzić wolny czas muszą udać się do sąsiadujących Gmin (np. Mszczonów, Żyrardów, Radziejowice). W Gminie Wiskitki występuje wiele miejsc o wysokim potencjale, które można zagospodarować na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,

	Stara Wieś				
25	Miedniewice	7,28	77,8	26,77	1812,68
26	Popielarnia	10,67	87,24	30,67	333,21
27	Prościeniec	1,86	48,43	29,19	666,43
28	Różanów	3,08	118,54	24,62	426,51
29	Smolarnia	4,12	94,67	35,05	466,5
30	Sokule	7,02	86,41	28,65	706,41
31	Stare Kozłowice	4,58	37,81	28,44	2039,26
32	Starowiskitki-Parcel	11,11	256,07	26,67	159,94
33	Starowiskitki	4,14	89,51	28,28	559,8
34	Stary Drzewicz	9,86	139,72	28,17	293,23
35	Tomaszew	4,92	77,33	31,15	279,9
36	Wiskitki	7,39	23,34	27,7	5104,83
37	Wola Miedniewska	4,72	142,98	25,47	733,07
	MEDIANA	4,26	83,56	28,17	586,46

Występowanie przynajmniej jednego przekroczonego wskaźnika delimitacyjnego wśród analizowanych w pozostałych sferach kwalifikuje dany teren jako obszar zdegradowany. Po przeanalizowaniu lokalnych potencjałów rozwojowych obszarów zdegradowanych wytypowany zostanie obszar rewitalizacji Gminy Wiskitki.

2.5 Wnioski z przeprowadzonej diagnozy zjawisk kryzysowych

Diagnoza zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej i funkcjonalno-przestrzennej pozwoliła wysnuć następujące wnioski:

- ❖ problemem ubóstwa najbardziej dotknięte są następujące sołectwa – Antoniew, Czerwona Niwa, Feliksów, Guzów, Janówek, Jesionka, Józefów, Kamionka, Łubno, Nowa Wieś, Nowy Drzewicz, Nowe Kozłowice, Oryszew Osada, Miedniewice, Prościeniec, Smolarnia, Sokule, Tomaszew oraz Wiskitki;
- ❖ obszarami o największej liczbie mieszkańców objętych pomocą społeczną z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby są: Antoniew, Czerwona Niwa-Parcel, Duninopol, Guzów, Józefów, Kamionka, Łubno, Nowa Wieś, Nowy Drzewicz, Oryszew Osada, Popielarnia, Prościeniec, Różanów, Smolarnia, Sokule, Tomaszew oraz Wola Miedniewska;
- ❖ najwięcej osób z niepełnosprawnościami korzystających z pomocy społecznej zamieszkuje sołectwa: Antoniew, Czerwona Niwa-Parcel, Duninopol, Feliksów, Guzów, Józefów, Kamionka, Łubno, Nowa Wieś, Nowy Drzewicz, Miedniewice, Popielarnia, Prościeniec, Smolarnia, Sokule, Tomaszew oraz Wola Miedniewska;
- ❖ obszary o największej liczbie mieszkańców długotrwale pozostających bez zatrudnienia to: Antoniew, Czerwona Niwa-Parcel, Guzów, Hipolitów, Janówek, Kamionka, Łubno, Nowy Drzewicz,

Powody zróżnicowania natężenia danych problemów społecznych, gospodarczych, technicznych, środowiskowych i przestrzenno-funkcjonalnych mogą być następujące:

- ❖ brak dostępu do transportu zbiorowego – sprzyja rozwojowi takich negatywnych zjawisk społecznych jak - bezrobocie, ubóstwo, bezradność, a także brak integracji mieszkańców. Obserwuje się wykluczenie komunikacyjne zachodniej części Gminy. Co prawda, w miejscowości Jesionka znajdują się dwie stacje kolejowe, co umożliwia dotarcie do najbliższych miast powiatowych (Skierniewice/Żyrardów) oraz Warszawy. Trzeba mieć jednak na uwadze, że daje to tylko możliwość dotarcia do aglomeracji Łódzkiej i Warszawskiej, natomiast nie ułatwia komunikacji pomiędzy miejscowościami w gminie Wiskitki;
- ❖ upadek dużego zakładu pracy – w przypadku sołectwa Guzów-Osada dawniej funkcjonowała Cukrownia Guzów. Po jej likwidacji pojawił się duży problem bezrobocia oraz kumulacji innych zjawisk społecznych i pozaspółecznych (ubóstwa, bezradności, patologii społecznych);
- ❖ brak dostępnego, funkcjonalnego i atrakcyjnego centrum Gminy – mieszkańcy nie mają miejsca do spędzania czasu wolnego i integrowania się – stąd problem niewielkiego zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne.

Kondycja najsłabiej ocenionych w wyniku przeprowadzonej analizy części gminy wynika w dużej mierze z jej ukształtowania urbanistycznego, charakteru historycznego poszczególnych sołectw oraz jakości potencjału społecznego. Najstarsze części gminy pod względem kształtującej się tkanki urbanistycznej, takie jak Czerwona Niwa, Miedniewice, Feliksów czy Nowy Drzewicz to tereny, gdzie dominują budynki mieszkalne będące niejednokrotnie pozostałością niedoskonałości technologicznych i materiałowych starego budownictwa. Są to miejscowości gdzie występowanie budynków pokrytych azbestem jest największe w porównaniu do całości obszaru gminy. Szkodliwość wyrobów azbestowych i duże ich skupisko we wsiach takich jak Czerwona Niwa i Janówek klasyfikuje tę część gminy jako szczególnie narażoną na negatywne oddziaływanie na ludzi i środowisko. Należy jednakże zaznaczyć, iż na terenie całej gminy prowadzona jest sukcesywna wymiana azbestowego poszycia dachowego budynków mieszkalnych i gospodarczych. Powyżej przytoczone sołectwa znajdują się w najgorszej sytuacji pod tym względem, między innymi na notowany w tej części gminy wyższy stopień ubóstwa wśród mieszkańców.

Wysoki odsetek starego budownictwa, duża ilość zabytków oraz często występujący większy stopień ubóstwa w sołectwach takich jak: Antoniew, Czerwona Niwa, Guzów, Jesionka, Kamionka, Nowy Drzewicz czy Nowe Kozłowice i Miedniewice, przyczynia się do występowania na tych terenach problemu niskiej emisji. Słaba jakość paliwa grzewczego oraz wysłużone i niewydajne kotły stosowane do ogrzewania domów jednorodzinnych stanowią główną przyczynę występowania tego zjawiska

3. OBSZAR ZDEGRADOWANY GMINY WISKITKI

Poniżej przedstawiono obszary, na których stwierdzono przekroczenie wartości referencyjnych w poszczególnych sferach.

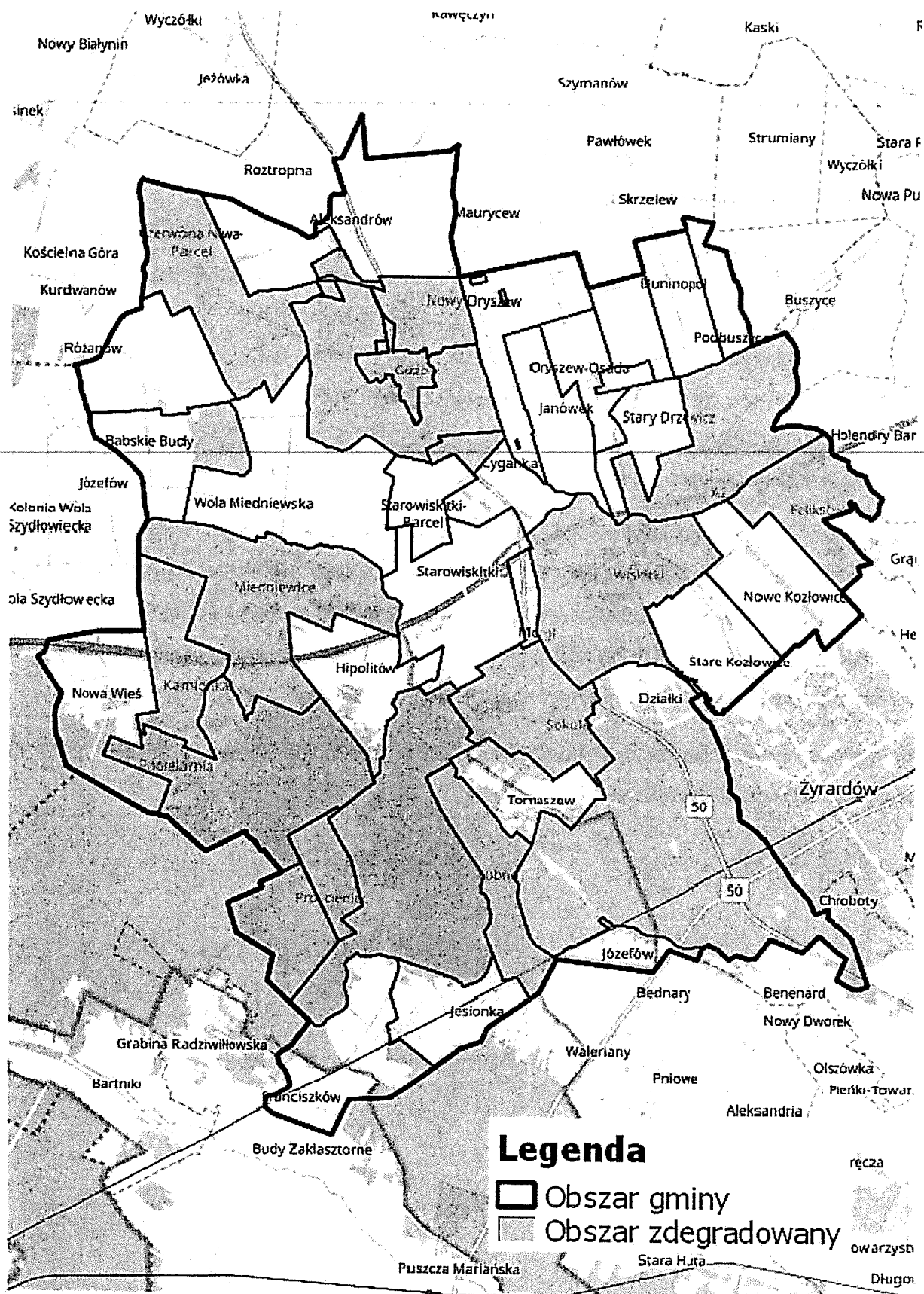
Obszar zdegradowany Gminy Wiskitki to teren, na którym zdiagnozowano najwięcej problemów, w szczególności w sferze społecznej, a następnie w pozostałych sferach. Na wyznaczonym obszarze zdegradowanym wyznacza się następnie obszar rewitalizacji, który cechuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów, jak również znacznym potencjałem rozwojowym. Na terenie tym będą prowadzone działania rewitalizacyjne.

Jako obszary zdegradowane wskazano te tereny, na których po pierwsze zdiagnozowano niekorzystne zjawiska społeczne, a następnie chociaż jedno niekorzystne zjawisko ze sfery gospodarczej, technicznej lub środowiskowej.

	Wartość wskaźnika odbiega od wartości referencyjnej
	Wartość wskaźnika nie odbiega od wartości referencyjnej

Tabela 35. Graficzne zestawienie kumulacji negatywnych zjawisk kryzysowych w podziale na jednostki analityczne w Gminie Wiskitki (opracowanie własne)

Sołectwo	ZJAWISKA SPOŁECZNE	ZJAWISKA GOSPODARCZE	ZJAWISKA TECHNICZNE	ZJAWISKA ŚRODOWISKOWE	OBSZAR ZDEGRADOWANY
Aleksandrów					
Antoniew					✓
Babskie Budy					
Cyganka					
Czerwona Niwa-Parcel					✓
Czerwona Niwa					
Duninopol + Podbuszyce					
Działki					
Feliksów					✓
Franciszków					
Guzów					✓
Hipolitów					
Janówek					
Jesionka					
Józefów					
Kamionka					✓
Łubno					✓
Morgi					
Nowa Wieś					✓

Rysunek 5. Obszar zdegradowany Gminy Wiskitki (opracowanie własne)

Mieszkańcy Gminy są przywiązani do tradycji. Świadczą o tym liczne przydrożne krzyże i kapliczki, przy których odbywają się uroczystości kościelne. Ofertę kulturalną wzbogacają organizowane, co roku dożynki gminne.

Rysunek 8. Sieć drogowa na terenie Gminy Wiskitki (opracowanie własne)

5. WSKAZANIE OBSZARU REWITALIZACJI WRAZ Z UZASADNIENIEM

Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy oraz badań ilościowych i jakościowych obecnej sytuacji w Gminie Wiskitki doprowadziła do wyodrębnienia obszaru rewitalizacji na terenie gminy, który cechuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów, jak również znacznym potencjałem rozwojowym. Obok kryterium wysokiego stopnia degradacji przy wyborze obszarów rewitalizacji istotnym czynnikiem była identyfikacja możliwie szerokiego spektrum możliwości realizacji potencjalnych działań naprawczych, zarówno działań tak zwanych miękkich, jak i twardych, mogących także oddziaływać w jak najszerszym zasięgu, stwarzając realną możliwość kreowania pozytywnych zmian.

- ❖ duży udział przestępczości.

Wśród pozostałych zjawisk kryzysowych w analizowanym obszarze należy wymienić:

- ❖ znaczną emisję szkodliwych gazów i pyłów powstałą w procesie ogrzewania mieszkań;
- ❖ niższą niż wartość referencyjna dla Gminy Wiskitki liczbę deklaracji w kwestii selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Na terenie podobszaru rewitalizacji Wiskitki znajdują się główne instytucje użyteczności publicznej Gminy Wiskitki. Są to:

- ❖ Urząd Gminy Wiskitki,
- ❖ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ❖ Zespół Szkolno-Przedszkolny Wiskitki,
- ❖ Gminna Biblioteka Publiczna w Wiskitkach,
- ❖ Posterunek Policji Wiskitki,
- ❖ Ośrodek Zdrowia w Wiskitkach.

Szkoła Podstawowa w Wiskitkach posiada 24 sale lekcyjne, gdzie na jedną salę przypada 22-23 uczniów. Ponadto, placówka wyposażona jest w halę sportową, boisko wielofunkcyjne do piłki nożnej, koszykowej, plażowej i siatkowej, plac zabaw, boisko zewnętrzne do piłki nożnej o nawierzchni trawiastej, bieżnię tartanową, skocznię do skoku w dal i wzwyż, rzutnię do rzutu kulą, a także małą salę gimnastyczną.

Tabela 37. Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w 2016 roku SP Wiskitki (OKE Warszawa)

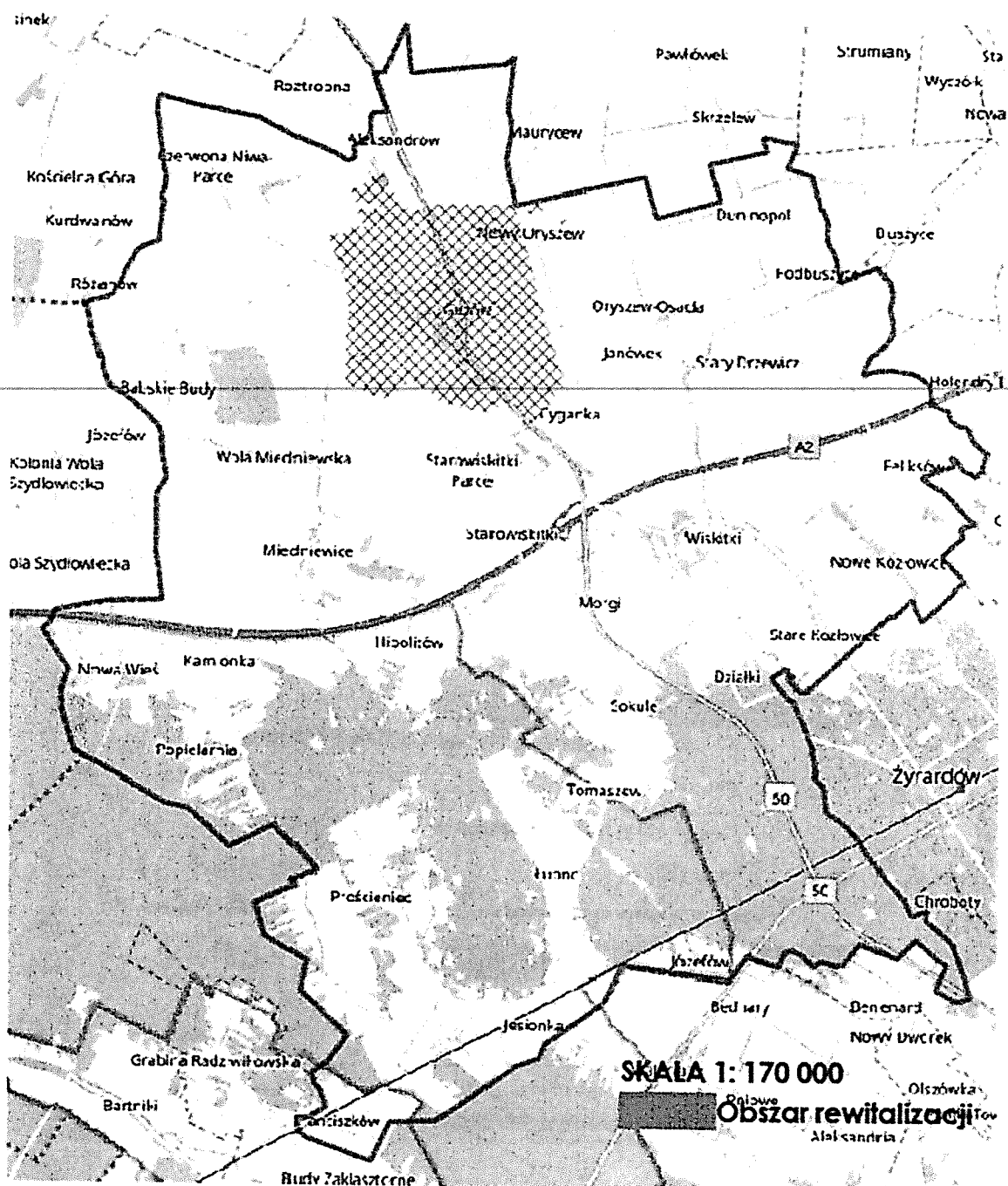
	język polski	matematyka	język obcy
SP Wiskitki	67,2	55,0	64,2
powiat żyrardowski	69,4	52,3	67,1

Analizując dane zestawione w powyższej tabeli, należy zauważyć, że średni wynik uczniów Szkoły Podstawowej w Wiskitkach w 2016 roku z przedmiotów humanistycznych kształtował się na poziomie niższym niż wartość średnia dla powiatu żyrardowskiego. Natomiast w przypadku matematyki wynik uczniów był wyższy niż średnia dla powiatu.

Na terenie podobszaru rewitalizacji funkcjonuje OSP Wiskitki, przy której działa orkiestra.

Podobszar 2 – Guzów

Lokalizacja podobszaru rewitalizacji Guzów na mapie Gminy Wiskitki

Diagnoza dla Podobszaru 2 stanowi uszczegółowienie diagnozy przeprowadzonej dla Gminy Wiskitki na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Zaprezentowane dane stanowią kompensację wyników diagnozy dla podobszaru rewitalizacji – Sołectwa Guzów i Guzów Osada (zgodnie z przeprowadzoną diagnozą sołectwa te na mapach przedstawiane są jako jedna jednostka analityczna). Poniższa tabela wskazuje zestawienie wyników dla przyjętych wartości

- ❖ bezrobocie osób po 50 roku życia,
- ❖ przestępczość.

Ponadto, w podobszarze rewitalizacji odnotowano przekroczenie wskaźników środowiskowych tj. niewielka liczba deklaracji w sprawie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz znaczny udział zanieczyszczeń powietrza wynikający z niskiej emisji.

W podobszarze rewitalizacji zlokalizowana jest Szkoła Podstawowa im. Aleksandra Kamińskiego w Guzowie. Placówka wyposażona jest w 10 sal lekcyjnych, gdzie na 1 salę przypada szacunkowo 15 uczniów. Szkoła posiada salę gimnastyczną, plac zabaw, boisko do piłki nożnej, siatkowej i plażowej. Poniżej zestawiono wyniki sprawdzianu szóstoklasisty jakie osiągnęli uczniowie Szkoły Podstawowej w Guzowie w odniesieniu do średnich wyników dla powiatu żyrardowskiego.

Tabela 38. Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w 2016 roku – SP Guzów (OKE Warszawa)

	język polski	matematyka	język obcy
SP Guzów	64,6	51,3	59,8
powiat żyrardowski	69,4	52,3	67,1

Wyniki ze sprawdzianu szóstoklasisty w 2016 roku w Szkole Podstawowej w Guzowie kształtują się na niższym poziomie niż średnia dla powiatu żyrardowskiego.

W miejscowości Guzów jest jeden gabinet lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Umowę na świadczenia POZ posiada Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Medycyna Rodzinna".

Ponadto, na terenie podobszaru rewitalizacji zlokalizowana jest filia Gminnej Biblioteki Publicznej. Dodatkowo w Guzowie znajduje się jednostka OSP.

Potencjał rozwojowy obszaru rewitalizacji

Na terenie miejscowości Guzów, która została objęta obszarem rewitalizacji występują tereny cenne ze względu na dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze.

Obiekty objęte ochroną konserwatorską na terenie obszaru rewitalizacji Guzów to:

- ❖ park z zespołu pałacowo-parkowego, II połowa XIX w. dec. nr 455/62/42 z 23.03.1962 r.
- ❖ pałac z zespołu pałacowo-parkowego, 1831–1889 r. dec. nr 455/62/42 z 23.03.1962 r.
- ❖ kaplica pałacowa, III ćwierć XIX w., Wł. Hirschel
- ❖ cmentarz z I wojny światowej, 1915 r. w gr. działki nr 6/7 o pow. 0,19ha, dec. nr 947 z 22.11.1993 r.
- ❖ cmentarz z I wojny światowej (kopiec), 1915 r. w gr. działki nr 6/10 o pow. 0,045ha, dec. nr 946 z 23.11.1993 r.

Podobszar rewitalizacji Guzów posiada potencjał w zakresie rozwiązania zdiagnozowanych problemów zarówno społecznych jak i pozostałych zjawisk kryzysowych. W obszarze znajduje się Szkoła Podstawowa, która poza pełnioną funkcją edukacyjną stanowić może punkt spotkań dzieci i młodzieży na dodatkowe zajęcia, które stanowić będą alternatywę spędzania czasu wolnego dla tej grupy mieszkańców. Dla tych, którzy chcieliby swój wolny czas spędzać poza szkołą do której na co dzień uczęszczają organizowane mogą być dodatkowe zajęcia w jednostce OSP. Ponadto, doposażenie jednostki OSP zwiększy jej atrakcyjność co może zachęcić mieszkańców do włączenia się w jej szeregi. W celu poprawy bezpieczeństwa publicznego na terenie OSP mogą być prowadzone zajęcia z samoobrony, a także udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Dodatkowo w celu ochrony środowiska naturalnego należy prowadzić edukację ekologiczną, która będzie miała na celu uświadomienie mieszkańcom, że to od nich zależy stan środowiska.

Bogate dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze, przy odpowiednio prowadzonej edukacji mieszkańców przyczyni się do wzrostu tożsamości ludności ze swoim miejscem zamieszkania. Mieszkańcy chętniej będą spędzali swój wolny czas w miejscu swojego zamieszkania, pod warunkiem, że przestrzeń publiczna będzie przyjazna, ciesząca oko i bezpieczna.

SFERA	Wskaźnik	
	Podobszar 3	Wartość referencyjna dla Gminy Wiskitki
SPOŁECZNA	Pomoc społeczna z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	
	1,77	1,50
	Pomoc społeczna z powodu choroby na 100 mieszkańców	
	0,98	1,14
	Pomoc społeczna z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców	
	1,38	0,86
	Bezrobocie powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców	
	1,38	1,15
	Bezrobocie długotrwałe na 100 mieszkańców	
	3,54	3,27
POZOSTAŁE ZJAWISKA KRYZYSOWE	Organizacje pozarządowe na 100 mieszkańców	
	0,2	0,0
	Frekwencja wyborcza [%]	
	42,64	45,67
	Wykroczenia na 100 mieszkańców	
	0,98	0,59
	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	
	7,28	4,26
	Masa wyrobów azbestowych na 100 mieszkańców	
	77,80	83,56
	Deklaracje w sprawie selektywnej zbiórki odpadów na 100 mieszkańców	
	26,77	28,17
	Niska emisja	
	1812,68	586,45

Legenda

 Wartość odbiegająca od wartości referencyjnej dla Gminy Wiskitki

Z powyższej tabeli wynika, iż na terenie obszaru rewitalizacji Miedniewice, w sferze społecznej, najbardziej nasilone są następujące zjawiska:

- ❖ ubóstwo,
- ❖ niepełnosprawność,
- ❖ bezrobocie długotrwałe,
- ❖ bezrobocie mieszkańców powyżej 50 roku życia,
- ❖ przestępczość,
- ❖ niewielka aktywność społeczna mieszkańców.

Odpowiednio prowadzona edukacja społeczeństwa w zakresie historii miejscowości pozwoli podnieść poziom tożsamości mieszkańców z miejscem zamieszkania.

Obecność placówki oświatowej oraz jednostki OSP w obszarze rewitalizacji jako miejsca spotkań dla mieszkańców umożliwia podejmowanie działań aktywizujących społecznie i zawodowo.

7. SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

Przeprowadzona diagnoza poprzedzająca wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji w Gminie Wiskitki wykazała, że na terenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji oraz obszaru zdegradowanego, z którym ten obszar jest powiązany występują następujące rozliczne problemy, stanowiące podstawę do podjęcia działań rewitalizacyjnych. Zidentyfikowana skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w Gminie Wiskitki jest następująca:

POTRZEBY SPOŁECZNE

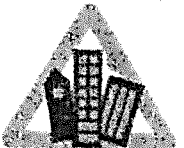
- PS-1. Poprawa warunków życia osób uboższych;
- PS-2. Ograniczenie stopnia wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych i osób starszych;
- PS-3. Poprawa sytuacji na rynku pracy;
- PS-4. Poprawa aktywności społecznej i integracji mieszkańców gminy, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami;
- PS-5. Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy;
- PS-6. Poprawa jakości usług edukacyjnych;

POTRZEBY GOSPODARCZE

- PG-1. Poprawa kondycji i rozwój podmiotów gospodarczych;
- PG-2. Wzmacnianie przedsiębiorczości i kreatywności wśród mieszkańców.

POTRZEBY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE

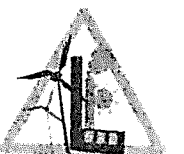
- PP-F-1. Poprawa dostępności terenów rekreacyjnych i kulturalnych celem utworzenia miejsc integracji mieszkańców;
- PP-F-2. Poprawa stanu technicznego obiektów dziedzictwa kulturowego.

POTRZEBY ŚRODOWISKOWE

- PŚ-1. Wzrost masy odpadów odbieranych w sposób selektywny.
- PŚ-2. Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza.

POTRZEBY TECHNICZNE

- PT-1. Redukcja masy wyrobów azbestowych na terenie gminy.

- ❖ odbudowanie poczucia wartości grup mieszkańców, którzy obecnie są lub czują się marginalizowani;
- ❖ podniesienie jakości środowiska zamieszkania;
- ❖ poprawa warunków mieszkaniowych w aspekcie infrastrukturalnym;
- ❖ stworzenie mechanizmów utrwalających samodzielność mieszkańców oraz rozwój gminy.

9. CELE STRATEGICZNE

Misją Programu Rewitalizacji dla Gminy Wiskitki jest poprawa warunków życia mieszkańców gminy, wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej w gminie, poprawa ładu przestrzennego, a także poprawa stanu środowiska naturalnego, zaś wskazane cele dla obszaru rewitalizacji są bezpośrednią odpowiedzią na zdiagnozowane problemy na tym terenie. Program Rewitalizacji uwzględnia w realizacji cele działań przedstawione w dokumencie „Strategia Rozwoju Gminy Wiskitki”, które brzmią następująco:

- I. Dbanie o środowisko naturalne jak o najcenniejsze dobro w gminie.
- II. Zwiększenie atrakcyjności gminy do prowadzenia działalności gospodarczej i pracy.
- III. Stymulowanie rozwoju społecznego oraz pielęgnowanie tradycji i kultury lokalnej.
- IV. Rozwój infrastruktury dla potrzeb społeczności lokalnej.
- V. Podniesienie atrakcyjności gminy jako miejsca, gdzie można spędzać wolny czas.

Głównym celem Programu Rewitalizacji dla Gminy Wiskitki określa się odpowiedź na zdefiniowane problemy w długoterminowej perspektywie rozwoju, wskazując na korzyści oczekiwanych przemian płynące dla wszystkich mieszkańców gminy.

Cele rewitalizacji wyznaczono na podstawie skumulowanych na obszarze zdegradowanym problemów oraz w odpowiedzi na potrzeby mieszkańców. Uszczegółowieniem nadrzędnego celu, są cele szczegółowe i odpowiadające im kierunki działań rewitalizacyjnych.

10.1 Główne projekty rewitalizacyjne

PROJEKT I	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	MODERNIZACJA TERENÓW WODNYCH W WISKITKACH NA CELE REKREACYJNE
Lokalizacja	Wiskitki, dz. nr 694, 697, 698, 770
Grupa docelowa	mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna obszaru rewitalizacji</u>
Opis	Działanie obejmuje utworzenie terenów rekreacyjnych na terenie dawnej cegielni w Wiskitkach. W ramach działania przewidziano: uporządkowanie terenu, utworzenie akwenu przepływowego, stworzenie alejek spacerowych i rowerowych, montaż urządzeń sportowych i rekreacyjnych. Teren zostanie wyposażony w elementy tzw. małej architektury tj. ławeczki, kosze na śmieci oraz tablice informacyjne. Obecnie teren jest zaniedbany, a przebywanie na tym terenie może zagrażać bezpieczeństwu (zwłaszcza dzieci). Mieszkańcy obszaru rewitalizacji nie mają dostępu do terenów rekreacyjnych na terenie obszaru rewitalizacji oraz na terenie Gminy Wiskitki. W celach rekreacyjnych mieszkańcy zmuszeni są do wyjazdu do sąsiednich gmin – Żyrardowa, Mszczonowa i Radziejowic. Uporządkowanie przestrzeni i stworzenie terenów rekreacyjnych pozwoli na wyznaczenie w obszarze rewitalizacji miejsca spotkań i integracji społeczności lokalnej.
Problem jaki zostanie rozwiązany	– brak terenów rekreacyjnych; – brak alternatywy spędzania czasu wolnego; – brak miejsc integracji mieszkańców.
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Wiskitki
Kwota	10 000 000,00 zł
Źródło finansowania	RPO WM działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych (maks. 80%), budżet Gminy Wiskitki (min. 20%) Alternatywne źródło finansowania: Ministerstwo Sportu i Turystyki/ Samorząd Województwa Mazowieckiego
Wskaźnik produktu	• powierzchnia uporządkowanych i odnowionych terenów rekreacyjnych; • liczba elementów tzw. małej architektury.
Wskaźnik rezultatu	• liczba osób odwiedzających teren rekreacyjny.

PROJEKT III	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Z MAŁYCH SZKÓŁ W WIELKI ŚWIAT – KOMPLEKSOWY ROZWÓJ EDUKACJI W GMINIE WISKITKI
Lokalizacja	Wiskitki, Guzów, Miedniewice
Grupa docelowa	– dzieci i młodzież obszaru rewitalizacji; – dzieci i młodzież z terenu Gminy Wiskitki; – kadra nauczycielska.
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>Aktywizacja zawodowa mieszkańców i poprawa sytuacji na rynku pracy, a także poprawa jakości kształcenia dzieci i młodzieży obszaru rewitalizacji</u>
Opis	Celem unowocześnienia i podniesienia jakości edukacji ogólnej w obszarze rewitalizacji oraz na terenie Gminy Wiskitki w szkołach podstawowych zostaną wdrożone cztery kompleksowe programy edukacyjno-naprawcze obejmujące uczniów i nauczycieli polegające m.in. na: – wsparciu kompetencji kluczowych i niezbędnych umiejętności na rynku pracy podopiecznych placówek oświatowych; – wzmocnienie nauczania opartego na eksperymentach poprzez doposażenie 19 sal przedmiotowych (przedmioty matematyczno-przyrodnicze) i dodatkowe zajęcia wykorzystujące aktywnie metodę eksperymentu; – praktycznym wykorzystaniu narzędzi TIK dzięki stworzeniu profesjonalnej pracowni informatycznej w SP w Wiskitkach udostępnionej pozostałym placówkom oświatowym oraz wzmocnienie kompetencji uczniów ICT; – indywidualizacji wsparcia dla uczniów wykazujących problemy w nauce, w tym młodszych i z niepełnosprawnościami.
Problem jaki zostanie rozwiązany	Wyniki egzaminacyjne uczniów zamieszkujących obszar rewitalizacji Guzów i Wiskitki są niższe od średniej wyników dla województwa mazowieckiego. Jest to zjawisko niepokojące, biorąc pod uwagę wysokie wskaźniki bezrobocia obserwowane na tym obszarze. Konieczne jest budowanie od podstaw rozwoju kapitału ludzkiego na rewitalizowanym obszarze, poprzez rozwój kompetencji kluczowych dzieci i młodzieży, zwiększających ich szanse edukacyjne i zawodowe, które zapobiegają w przyszłości zjawisku dziedziczenia biedy czy też wykluczeniu społecznemu i zawodowemu części mieszkańców tego obszaru.
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Wiskitki
Kwota	929 957,89 zł [w tym dofinansowanie w wysokości 95%]
Źródło finansowania	RPO WM Działanie 10.1 Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży (maks. 80%), budżet Gminy Wiskitki (min. 20%)
Wskaźnik produktu	– Liczba szkół w których wdrożono działanie [szt.]
Wskaźnik rezultatu	– Liczba uczniów objętych programem [szt.]

PROJEKT V	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	SPOŁECZNY BANK CZASU
Lokalizacja	sołectwo Wiskitki, Guzów i Miedniewice (inicjator – Urząd Gminy w Wiskitkach)
Grupa docelowa	– mieszkańcy obszaru rewitalizacji, w szczególności osoby starsze, schorowane, z niepełnosprawnościami, osoby bezrobotne, dotknięte ubóstwem; – organizacje pozarządowe; – mieszkańcy Gminy Wiskitki
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>Integracja społeczna mieszkańców w różnym wieku oraz z różnych grup społecznych - ograniczenie wykluczenia społecznego obszaru rewitalizacji</u>
Opis	Starość nie musi oznaczać bierności, choroby, samotności. Wręcz przeciwnie, dzięki wydłużaniu się ludzkiego życia i stałej poprawie jego jakości, w tym także stanu zdrowia, może być to czas aktywnej realizacji własnych pasji i marzeń. Społeczny Bank Czasu to nieformalna sieć wymiany usług, w której walutą jest czas. W banku zaoferować można praktycznie wszystko, od nauki obsługi komputera, po lekcje szydełkowania. Oferta usług Banku jest bardzo zróżnicowana, od drobnych prac domowych, odwiedzin w domu, wspólnych spacerów, poprzez pomoc w wykonaniu czynności urzędowych, naukę obsługi komputera czy angielskiego, na tworzeniu tematycznych grup wsparcia czy organizacji imprez i konferencji kończąc. Bank Czasu niesie korzyści nie tylko dla seniorów, którzy mogą się poczuć potrzebni. Z ich pomocy mogą skorzystać np. młode mamy, które chcąc powrócić na rynek pracy nie mają z kim pozostawić swoich pociech. W zamian za okazaną opiekę nad dzieckiem młoda mama pomoże załatwić sprawy urzędowe, zrobi zakupy czy pomoże obsłużyć skrzynkę mailową. W ramach działania planowane jest inicjowanie tworzenia takich grup poprzez materiały promocyjne publikowane na tablicach ogłoszeń, na portalach społecznościowych oraz na stronach internetowych Urzędu Gminy w Wiskitkach oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.
Problem jaki zostanie rozwiązany	– Wykluczenie społeczne osób starszych, z niepełnosprawnościami, schorowanych, dotkniętych ubóstwem i bezrobotnych
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Wiskitki, NGO, GOPS w Wiskitkach
Kwota	20 000,00 zł
Źródło finansowania	budżet Gminy Wiskitki, Alternatywne źródło finansowania: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Wskaźnik produktu	– Liczba plakatów promujących działalność Społecznego Banku Czasu [szt.]
Wskaźnik rezultatu	– liczba seniorów zaangażowanych w Społeczny Bank Czasu [szt.]

PROJEKT VII	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	POPRAWA WARUNKÓW BYTOWYCH MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI - MODERNIZACJA ZASOBU MIESZKANIOWEGO/ KOMUNALNEGO GMINY
Lokalizacja	sołectwo Wiskitki, Guzów, Miedniewice
Grupa docelowa	–
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna obszaru rewitalizacji</u>
Opis	Działanie obejmuje prace modernizacyjne budynków mieszkalnych na terenie obszaru rewitalizacji Gminy Wiskitki wraz z poprawą efektywności energetycznej. Działanie przyczyni się do poprawy warunków bytowych mieszkańców obszaru rewitalizacji a także wpłynie na estetykę przestrzeni publicznej obszarów rewitalizacji.
Problem jaki zostanie rozwiązany	– poprawa estetyki przestrzeni publicznej – niedostateczne wyposażenie budynków mieszkalnych w niezbędną infrastrukturę techniczną.
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Wiskitki
Kwota	500 000,00 zł
Źródło finansowania	Bank Gospodarstwa Krajowego, środki WFOŚiGW w Warszawie
Wskaźnik produktu	• liczba zmodernizowanych budynków mieszkalnych [szt.]
Wskaźnik rezultatu	• liczba mieszkańców zamieszkujących zmodernizowany zasób mieszkaniowy [szt.]

PROJEKT VIII	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	MODERNIZACJA I DOPOSAŻENIE OSP WRAZ Z POSZERZENIEM OFERTY
Lokalizacja	Wiskitki, Guzów, Miedniewice
Grupa docelowa	–
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna obszaru rewitalizacji</u>
Opis	Projekt ma na celu doposażenie OSP na terenie Gminy Wiskitki. Doposażenie OSP w samochody oraz sprzęt i środki do prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych, usuwania skutków klęsk żywiołowych takich jak: pożary, powódzie, wichury oraz inne miejscowe zagrożenia poprzez zakup specjalistycznego sprzętu pożarniczego i środków ochrony osobistej strażaka pozwoli na skuteczne usuwanie skutków zdarzeń z zachowaniem bezpieczeństwa pracujących strażaków. Równocześnie spowoduje bardziej efektywne wykorzystanie w czasie prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej większych zasobów osobowych jednostki OSP, co spowoduje udzielenie pomocy większej liczbie poszkodowanych w krótszym czasie. Doposażenie w środki i sprzęt specjalistyczny spowoduje również możliwość zaangażowania większej ilości ratowników w czasie działań ratowniczo-gaśniczych na terenie Gminy.
Problem jaki zostanie rozwiązany	• niewystarczające doposażenie OSP na terenie Gminy;

PROJEKT X	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY WISKITKI - PRACE REMONTOWE I KONSERWATORSKIE OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH ORAZ CENNYCH KULTUROWO
Lokalizacja	Guzów, Wiskitki, Miedniewice
Grupa docelowa	– mieszkańcy obszaru rewitalizacji; – mieszkańcy Gminy Wiskitki.
Zgodność z zaplanowanymi celami	<i>Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna obszaru rewitalizacji</i>
Opis	W ramach działania planowana jest modernizacja i przywrócenie walorów estetycznych niszczącym obiektom zabytkowym na terenie obszaru rewitalizacji. Obszar rewitalizacji Gminy Wiskitki jest bogaty w obiekty zabytkowe i cenne pod względem kulturalnym. Poza pracami konserwatorskimi działanie zakłada promocję lokalnych walorów wśród mieszkańców zwiększając tym samym tożsamość ludności z miejscem zamieszkania (wszczepienie ducha historycznego i kulturowego wśród mieszkańców). Priorytetowo prace konserwatorskie prowadzone będą w: – Miedniewicach – Zespół Klasztorny; – Guzowie – cała część zabytkowa oraz obiekty związane z dawną działalnością cukrowni; – Wiskitkach – teren cegielni, „starówka”, zespół kościoła i rynku. Po odrestaurowaniu obiektów zabytkowych w obszarze rewitalizacji, powstaną miejsca do aktywnego spędzania czasu wolnego. Miejsca zrewitalizowane w Guzowie, będą dawały możliwości do integracji lokalnej społeczności oraz do realizacji projektów o charakterze tożsamościowym (sprzyjających poczuciu zakorzenienia mieszkańców, podkreślających bogactwa tradycji).
Problem jaki zostanie rozwiązany	– niska atrakcyjność zabytków; – zły stan techniczny obiektów dziedzictwa kulturowego.
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Wiskitki, Związek Wyznaniowy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, Fundacja im. Feliksa hr. Sobańskiego
Kwota	10 000 000,00 zł
Źródło finansowania	RPO WM działanie 5.3 Dziedzictwo kulturowe (maks. 80%), budżet Gminy Wiskitki (min. 20%) Alternatywne źródło finansowania: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Wskaźnik produktu	• Powierzchnia zmodernizowanego obiektu
Wskaźnik rezultatu	• Liczba odwiedzających zabytkowy obszar

PROJEKT B	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	MODERNIZACJA PRZYSZKOLNEJ BAZY SPORTOWEJ
Lokalizacja	Wiskitki, Miedniewice, Guzów
Grupa docelowa	– dzieci i młodzież z obszaru rewitalizacji – mieszkańcy obszaru rewitalizacji; – mieszkańcy Gminy Wiskitki.
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>Integracja społeczna mieszkańców w różnym wieku oraz z różnych grup społecznych - ograniczenie wykluczenia społecznego obszaru rewitalizacji</u>
Opis	W ramach działania przewidziano modernizację infrastruktury sportowej na terenie placówek oświatowych. W ramach działania przewiduje się także modernizację i utworzenie dodatkowych terenów rekreacyjnych i sportowych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Celem działania jest zapewnienie bezpiecznej formy aktywnego spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież z obszaru rewitalizacji oraz całej Gminy Wiskitki.
Problem jaki zostanie rozwiązany	– brak alternatywy spędzania czasu wolnego
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Wiskitki
Kwota	500 000,00 zł
Źródło finansowania	RPO WM działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych (maks. 80%), budżet Gminy Wiskitki (min. 20%) Alternatywne źródło finansowania: Ministerstwo Sportu i Turystyki
Wskaźnik produktu	– Liczba zmodernizowanych obiektów sportowych [szt.];
Wskaźnik rezultatu	– Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu [szt.]

PROJEKT D	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	INTEGRACJA LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI – TWORZENIE, MODERNIZACJA I ADAPTACJA ŚWIETLIC WIEJSKICH WRAZ Z ROZSZERZENIEM OFERTY
Lokalizacja	Wiskitki, Guzów, Miedniewice
Grupa docelowa	– mieszkańcy obszaru rewitalizacji, – organizacje pozarządowe z obszaru rewitalizacji, – mieszkańcy Gminy Wiskitki.
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>Integracja społeczna mieszkańców w różnym wieku oraz z różnych grup społecznych - ograniczenie wykluczenia społecznego obszaru rewitalizacji</u>
Opis	W ramach działania planowana jest modernizacja i przystosowanie budynków na potrzeby świetlic wiejskich w obszarach rewitalizacji Gminy Wiskitki. Ponadto, w ramach działania przewiduje się także adaptację niewykorzystywanych budynków na cele społeczne. Działanie obejmować będzie również doposażenie tychże obiektów. Tak przygotowane budynki będą pełniły funkcję miejsca spotkań dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, a także Gminy Wiskitki. Obiekty zostaną dostosowane do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych. Pozwoli to ograniczyć stopień wykluczenia społecznego, zwiększyć integrację i aktywność społeczną. W pierwszej kolejności modernizowane będą świetlice zlokalizowane w obszarze rewitalizacji. Niemniej w miarę dostępnych środków finansowych modernizacji poddane zostaną pozostałe świetlice wiejskie zlokalizowane na terenie całej Gminy Wiskitki.
Problem jaki zostanie rozwiązany	– wykluczenie społeczne; – brak alternatywy spędzania czasu wolnego; – niski wskaźnik aktywności społecznej mieszkańców.
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Wiskitki
Kwota	1 000 000,00 zł
Źródło finansowania	RPO WM działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych (maks. 80%), budżet Gminy Wiskitki (min. 20%)
Wskaźnik produktu	– liczba zmodernizowanych obiektów [szt.]
Wskaźnik rezultatu	– liczba osób odwiedzających świetlice wiejskie [szt.]

PROJEKT F	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	OGRANICZENIE NISKIEJ EMISJI POPRZECZ MODERNIZACJĄ KOTŁOWNI W BUDYNKACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W OBSZARZE REWITALIZACJI
Lokalizacja	budynki użyteczności publicznej w Gminie Wiskitki (szczególnie sołectwo Wiskitki, Guzów, Miedniewice), w tym przede wszystkim Szkoła Podstawowa w Miedniewicach
Grupa docelowa	– mieszkańcy obszaru rewitalizacji – mieszkańcy Gminy Wiskitki
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru rewitalizacji</u>
Opis	Projekt zakłada wymianę starych, nieekologicznych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne piece wykorzystujące paliwo stałe, jakim jest węgiel. Planowana jest wymiana pieców węglowych na posiadające certyfikat klasy 5 według normy PN EN 303-5:2012. Projekt może zostać uzupełniony o mikroinstalacje odnawialnych źródeł energii (fotowoltaika, kolektory słoneczne, pompy ciepła), a także termomodernizację budynków (w zależności od możliwych do pozyskania środków finansowych). Realizacja projektu przyczyni się do zmniejszenia zapotrzebowania na energię w budynkach użyteczności publicznej.
Problem jaki zostanie rozwiązany	– problem niskiej emisji; – niski udział OZE
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Wiskitki
Kwota	200 000,00 zł
Źródło finansowania	RPO WM Działanie 4.2. Efektywność energetyczna (maks. 80%), Budżet Gminy Wiskitki (min. 20%) Alternatywne źródło finansowania: WFOŚiGW w Warszawie, wkład własny osób fizycznych
Wskaźnik produktu	• liczba zmodernizowanych źródeł ciepła
Wskaźnik rezultatu	• roczna oszczędność energii cieplnej wskutek wymiany źródła ciepła

PROJEKT H	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	POMOC DORADCZA LOKALNYM MIKRO-, MAŁYM I ŚREDNIM PRZEDSIĘBIORSTWOM W ZAKRESIE POZYSKANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ
Lokalizacja	Gmina Wiskitki
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>Aktywizacja zawodowa mieszkańców i poprawa sytuacji na rynku pracy, a także poprawa jakości kształcenia dzieci i młodzieży obszaru rewitalizacji</u>
Opis	Na obszarach rewitalizacji zdiagnozowano nasilone zjawiska wykluczenia społecznego z powodu ubóstwa, niepełnosprawności, wielodzietności oraz niski poziom zaangażowania w sprawy lokalne. Wychodząc naprzeciw tym problemom planowana jest aktywizacja zarówno społeczna jak i zawodowa mieszkańców obszarów rewitalizacji. Organizacja spotkań, na których przedstawiane będą możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji, poszukiwania zatrudnienia oraz rozwoju własnej działalności gospodarczej przyczynią się do wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców obszarów rewitalizacji. Działania takie pomogą ograniczyć poziom ubóstwa. W pierwszej kolejności projekt skierowany będzie do mieszkańców obszarów rewitalizacji. Nie oznacza to jednak, że z prowadzanego przedsięwzięcia wykluczone zostaną osoby potrzebujące wsparcia z pozostałego terenu gminy. Mieszkaniec spoza obszaru rewitalizacji będzie mógł włączyć się w projekt, w momencie, gdy dostępna pula miejsc nie zostanie wykorzystana.
Problem jaki zostanie rozwiązany	poprawa estetyki przestrzeni publicznej
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Wiskitki
Kwota	150 000,00 zł
Źródło finansowania	RPO WM Działanie 9.3 (maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji); budżet PUP (minimum 20%)
Wskaźnik produktu	- Liczba utworzonych punktów doradczych [szt.]
Wskaźnik rezultatu	- Liczba przedsiębiorstw korzystających z pomocy doradczej w zakresie rozwoju działalności gospodarczej oraz pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych – 10 szt.

PROJEKT J	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	WODOCIĄGI I KANALIZACJA
Lokalizacja	Gmina Wiskitki – tereny nieuzbrojone na obszarze rewitalizacji
Grupa docelowa	- mieszkańcy obszaru rewitalizacji; - mieszkańcy Gminy Wiskitki
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru rewitalizacji</u>
Opis	W ramach działania realizowane będzie doprowadzenie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej do terenów nieuzbrojonych na obszarze rewitalizacji. Zwiększenie liczby przyłączy przyczyni się bezpośrednio do poprawy stanu środowiska oraz wpłynie na poprawę warunków bytowych mieszkańców obszaru rewitalizacji. Ponadto, działanie obejmować będzie modernizację istniejących wodociągów, które wykonane są z azbestu.
Problem jaki zostanie rozwiązany	brak dostępu niektórych mieszkańców do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Wiskitki
Kwota	6 500 000,00 zł
Źródło finansowania	RPO WM, budżet Gminy Wiskitki, POIiŚ
Wskaźnik produktu	- Długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej [km]; - Długość wybudowanej sieci wodociągowej [km].
Wskaźnik rezultatu	Liczba mieszkańców korzystających z powstałej infrastruktury w efekcie realizacji projektu [os.]

11. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI MIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI PRZEDSIĘWZIĘCIAMI REWITALIZACYJNYMI

Program Rewitalizacji Gminy Wiskitki zawiera zestaw działań, pozwalających ożywić gminę w sposób kompleksowy, holistycznie podchodząc do jego rozwoju: z uwzględnieniem wszystkich trzech filarów zrównoważonego rozwoju, tj. społecznego, gospodarczego i środowiskowego. W związku z tym zdefiniowano cele oraz szereg działań, których wykonanie pomoże te cele osiągnąć. Projekty te charakteryzują się złożonością, co przede wszystkim dotyczy przedsięwzięć „miękkich”, aktywizujących społeczność lokalną, które swoje odzwierciedlenie mają także w kwestiach środowiskowego i ekonomicznego rozwoju gminy.

Na poszczególnych podobszarach rewitalizacji wyznaczono działania, których realizacja pozwoli na redukcję zidentyfikowanych problemów z każdej sfery. Jednocześnie, część działań, choć fizycznie zrealizowana będzie w jednym miejscu w Gminie, obejmie swym zasięgiem także mieszkańców spoza danego podobszaru, dzięki czemu efektywniej wykorzystać będzie można możliwości, jakie daje dane przedsięwzięcie.

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* program rewitalizacji charakteryzuje się komplementarnością w kilku płaszczyznach:

11.1 Komplementarność przestrzenna

W procesie tworzenia Programu Rewitalizacji dla Gminy Wiskitki, zgodnie z „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” wzięto pod uwagę konieczność zapewnienia komplementarności przestrzennej projektów rewitalizacyjnych.

Komplementarność przestrzenna to uwzględnienie wzajemnych powiązań zarówno na etapie formułowania, jak i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które wdrażane będą na obszarze rewitalizacji, a także tych poza tym obszarem, lecz na niego wpływających.

Wszystkie projekty rewitalizacyjne zarówno podstawowe jak i uzupełniające zostaną zrealizowane bezpośrednio na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Zasięg niektórych projektów podstawowych może wykraczać poza obszar rewitalizacji tak, aby zapewnić rzeczywiste i trwałe rozwiązanie problemów, dopełnianie się przestrzennie oraz mechanizm synergii efektów oddziaływania. Działania, których realizacja może wykroczyć poza obszar rewitalizacji i objąć szerszą część gminy zostały wskazane w poniższej tabeli.

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Realizacja na obszarze rewitalizacji	Realizacja na obszarze rewitalizacji - obszar	Realizacja lub oddziaływanie poza obszarem rewitalizacji
UTWORZENIE MIEJSC DO AKTYWNEGO SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI – MODERNIZACJA OBIEKTÓW SPORTOWYCH W GUZOWIE I WISKITKACH	TAK	Wiskitki, Guzów	TAK
ŁAD PRZESTRZENNY	TAK	Obszar rewitalizacji, Gmina Wiskitki	TAK
WODOCIĄGI I KANALIZACJA	TAK	Obszar rewitalizacji, Gmina Wiskitki	TAK
POPRAWA INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ	TAK	Obszar rewitalizacji, Gmina Wiskitki	TAK
DOPOSAŻENIE OSP	TAK	Obszar rewitalizacji, Gmina Wiskitki	TAK
USUWANIE WYROBÓW AZBESTOWYCH	TAK	Obszar rewitalizacji, Gmina Wiskitki	TAK
PROJEKT F – MODERNIZACJA ZASOBU MIESZKANIOWEGO/ KOMUNALNEGO/ GMINY	TAK	Obszar rewitalizacji, Gmina Wiskitki	TAK
PROJEKT G – POMOC DORADCZA LOKALNYM MIKRO-, MAŁYM I ŚREDNIM PRZEDSIĘBIORSTWOM W ZAKRESIE POZYSKANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	TAK	Obszar rewitalizacji, Gmina Wiskitki	TAK
PROJEKT H – DZIAŁANIA PROMOCYJNE W ZAKRESIE LOKALNYCH WALORÓW KULTUROWYCH I PRZYRODNICZYCH GMINY WISKITKI	TAK	Obszar rewitalizacji, Gmina Wiskitki	TAK

Należy zaznaczyć, że wszystkie projekty rewitalizacyjne skupiają się na obszarze rewitalizacji i są z nim ściśle powiązane. Stanowią one odpowiedzi na zdiagnozowane problemy dla tego obszaru. Przedsięwzięcia, które mogą wykraczać poza obszar rewitalizacji zostały tak skonstruowane, aby eliminować czynniki zjawisk kryzysowych w obszarze rewitalizacji i strefie otaczającej. Dzięki ich realizacji rezultaty procesu rewitalizacji widoczne będą na całym obszarze rewitalizacji i w obszarze otaczającym.

	Integracja społeczna mieszkańców w różnym wieku oraz z różnych grup społecznych - ograniczenie wykluczenia społecznego w obszarze rewitalizacji	Aktywizacja zawodowa mieszkańców i poprawa sytuacji na rynku pracy, a także poprawa jakości kształcenia dzieci i młodzieży	Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców
utworzenia miejsc integracji mieszkańców.				
Poprawa stanu technicznego obiektów dziedzictwa kulturowego.				
Wzrost masy odpadów odbieranych w sposób selektywny.				
Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza.				
Redukcja masy wyrobów azbestowych na terenie gminy.				
	oddziaływanie bezpośrednie			
	oddziaływanie pośrednie			

Katalog głównych projektów rewitalizacyjnych LPR dla Gminy Wiskitki tworzy kompleksowy i komplementarny układ działań. Projekty są ze sobą powiązane logicznie oraz merytorycznie, uzupełniają się i wzajemnie na siebie oddziałują. Ponadto projekty dopełniają się charakterem działań poprzez współistnienie obszarów i oddziaływań „twardych” i „miękkich”.

[illegible]

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY WISKITKI DO ROKU 2023

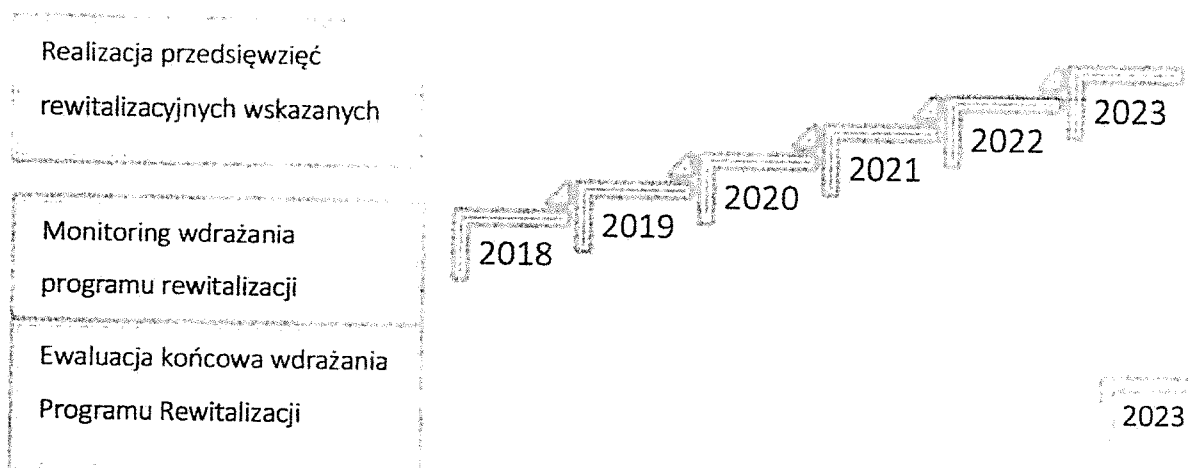
Tabela 44: Macierz projektów rewitalizacyjnych dla Gminy Wiskitki (opracowanie własne)

Tabela 44. Wykaz projektów rewitalizacyjnych dla Gminy Wiskitki (opracowanie własne)																						
PROJEKTY GŁÓWNE											POZOSTAŁE PROJEKTY REWITALIZACYJNE											
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10	A	B.	C.	D.	E.	F.	G.	H.	I.	J.	K.	
PROJEKTY GŁÓWNE	1.		2	0	2	1	0	1	0	2	2	0	1	1	2	0	0	1	2	0	2	
	2.	2		1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	
	3.	0	1		2	1	0	1	0	0	2	2	2	1	2	1	1	1	2	0	0	
	4.	2	2		2	1	0	2	1	0	1	2	2	2	2	0	0	0	1	1	1	
	5.	2	2	2		2	0	1	0	1	1	0	1	2	2	0	0	2	2	0	0	
	6.	1	2	1	1	2		0	0	0	1	0	0	2	2	0	0	2	1	0	1	
	7.	0	2	0	0	0		1	1	1	2	1	1	2	2	2	2	0	0	2	2	
	8.	1	2	1	2	1	2	1		0	1	2	1	1	1	2	1	2	2	1	2	
	9.	0	2	0	1	0	0	1	0		1	0	0	0	0	2	0	0	0	2	0	
	10.	2	2	0	0	1	0	1	1		1	1	0	1	2	2	1	1	2	1	1	
POZOSTAŁE PROJEKTY REWITALIZACYJNE	A.	2	2	2	1	1	2	2	0	1		1	2	2	1	0	0	0	1	0	1	
	B.	0	2	2	2	0	1	1	0	0	1		2	1	1	0	0	0	1	0	1	
	C.	1	2	2	2	1	0	1	0	1	2	2		1	0	0	0	0	1	0	1	
	D.	1	2	1	2	2	2	1	0	2	2	1	1		2	2	1	2	2	1	1	
	E.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	0	2		2	2	1	1	1	1	
	F.	0	2	1	0	0	2	1	0	1	0	0	0	1	2		2	0	0	0	0	
	G.	0	2	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	2	2		0	0	0	0	
	H.	1	1	1	0	2	2	2	0	1	0	0	0	0	1	2	2		0	0	0	
	I.	2	1	2	1	2	1	0	2	0	0	1	1	1	2	1	0	0		1	0	0
	J.	0	2	0	1	0	0	2	2	2	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1
	K.	2	2	0	1	0	1	2	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0		0	

LEGENDA:

LEGENDA:

0 - brak powiązania; 1 powiązanie; 2 pośrednie; 2 - powiązanie bezpośrednie

Rysunek 10. Komplementarność międzyokresowa

Źródło: Opracowanie CDE Sp. z o.o.

11.4 Komplementarność źródeł finansowania

Projekty rewitalizacyjne opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Równocześnie zapewniony został współudział publicznych i prywatnych środków w finansowaniu procesów rewitalizacji.

Realizacja zadań określonych w Programie Rewitalizacji wiąże się z wysokimi nakładami finansowymi. Wdrażanie Programu powinno być zatem możliwe dzięki stworzeniu odpowiedniego systemu finansowego.

W przypadku źródeł finansowania będą one zależne od rodzaju i okresu przewidywanego działania, a przede wszystkim możliwości stosowania instrumentów finansowo-ekonomicznych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Jako działania priorytetowe uznaje się działania w zakresie poprawy jakości wód i gospodarki odpadami oraz działania związane z aktualną polityką ekologiczną Unii Europejskiej tj. efektywnego wykorzystania energii, oszczędzania zasobów, ochrony zagrożonych gatunków i siedlisk, czy innowacyjności. Równie ważne będą działania warunkujące bezpieczeństwo ekologiczne i rozwój tj. dostęp do energii i kopalin, oraz do elementów środowiska.

Do instrumentów finansowych należy m. in.: opłata za gospodarcze korzystanie ze środowiska czy administracyjna kara pieniężna. Podstawowymi źródłami finansowania są środki publiczne (budżetowe państwa, gminy lub pozabudżetowe instytucji publicznych), prywatne (np. środki własne inwestorów) oraz prywatno- publiczne (np. ze spółek handlowych z udziałem gminy).

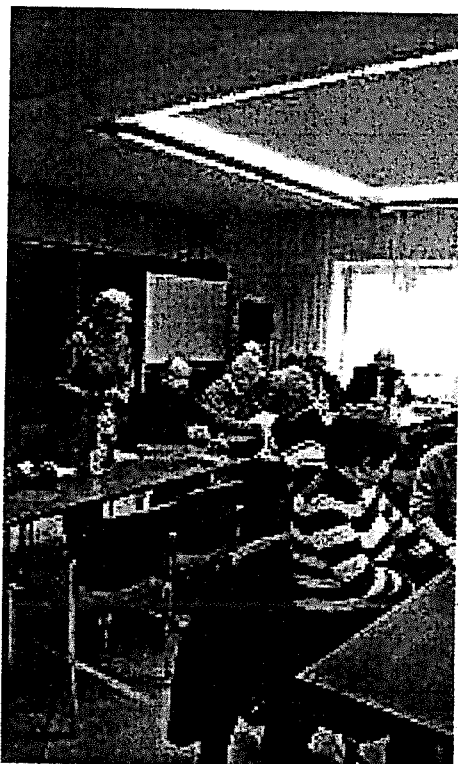
Potencjalne źródła finansowania zadań określonych w niniejszym Programie przedstawiono poniżej.

LOKALNY PLAN INICJATYWY DLA GMINY WISKITKI NA ROK 2023

Nazwa projektu	Lokalizacja	Termin realizacji (rozp. i zakończenie)	Szacowana wartość (w PLN)	Wartość/ udział krajowych środków publicznych	Wartość/ udział środków UE (EFRR / EFS/ PROW)	Wartość/ udział środków prywatnych	Wartość/ udział środków z innych źródeł	Źródło finansowania
POPRAWA WARUNKÓW BYTOWYCH MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI - MODERNIZACJA ZASOBU MIESZKANIOWEGO/ KOMUNALNEGO GMINY	Wiskitki, Miedniewice, Guzów	2018-2023	500 000,00 zł	25 000,00 zł	475 000,00 zł	- zł	- zł	Budżet Gminy, Bank Gospodarstwa Krajowego (alternatywnie: WFOŚiGW w Warszawie)
MODERNIZACJA I DOPOSAŻENIE OSP WRAZ Z POSZERZENIEM OFERTY	Wiskitki, Miedniewice, Guzów	2018-2023	500 000,00 zł	100 000,00 zł	400 000,00 zł	- zł	- zł	Budżet Gminy, RPO WM
USUWANIE WYROBÓW AZBESTOWYCH	Wiskitki, Miedniewice, Guzów	2018-2023	100 000,00 zł	40 000,00 zł	60 000,00 zł	- zł	- zł	Budżet Gminy, środki WFOŚiGW
OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO OBSZARU REWITALIZACJI - PRACE REMONTOWE I KONSERWATORSKIE OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH ORAZ CENNYCH KULTUROWO	Wiskitki, Miedniewice, Guzów	2018-2023	10 000 000,00 zł	- zł	8 000 000,00 zł	2 000 000,00 zł	- zł	środki prywatne Związku Wyznaniowego, Fundacji im. Feliksa hr. Sobańskiego, RPO WM
KAMPANIA SPOŁECZNA „WIDZISZ? REAGUJ!”	Wiskitki, Miedniewice, Guzów	2018-2023	20 000,00 zł	20 000,00 zł	- zł	- zł	- zł	Budżet Gminy
MODERNIZACJA PRZYSZKOLNEJ BAZY SPORTOWEJ	Wiskitki, Miedniewice, Guzów	2018-2023	500 000,00 zł	100 000,00 zł	400 000,00 zł	- zł	- zł	Budżet Gminy, RPO WM

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY WISKITKI NA ROKU 2023

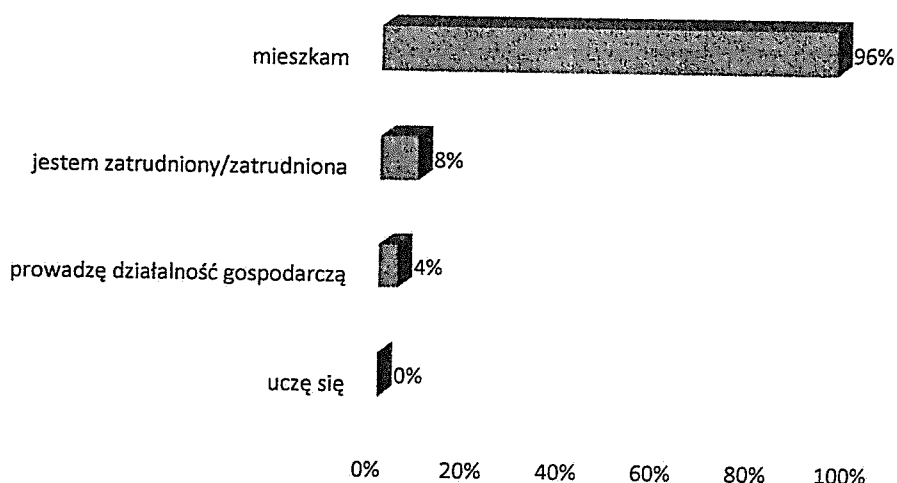
Nazwa projektu	Lokalizacja	Termin realizacji (rozp. i zakończenie)	Szacowana wartość (w PLN)	Wartość/ udział środków krajowych publicznych	Wartość/ udział środków UE (EFRR / EFS/ PROW)	Wartość/ udział środków prywatnych	Wartość/ udział środków z innych źródeł	Źródło finansowania
LIKWIDACJA NISKIEJ EMISJI – WYMIANA PRZESTARZAŁYCH KOTŁÓW NA NISKOEMISYJNE/ OZE/ TERMOMODERNIZACJA	Wiskitki, Miedniewice, Guzów	2018-2023	1 000 000,00 zł	500 000,00 zł	500 000,00 zł	- zł	- zł	Budżet Gminy, RPO WM
POMOC DORADCTWA LOKALNYM MIKRO-, MAŁYM I ŚREDNIM PRZEDSIĘBIORSTWOM W ZAKRESIE POZYSKANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	Wiskitki, Miedniewice, Guzów	2018-2023	150 000,00 zł	30 000,00 zł	120 000,00 zł	- zł	- zł	Budżet Gminy, RPO WM
DZIAŁANIA PROMOCYJNE W ZAKRESIE LOKALNYCH WALORÓW KULTUROWYCH I PRZYRODNICZYCH OBSZARU REWITALIZACJI	Wiskitki, Miedniewice, Guzów	2018-2023	50 000,00 zł	10 000,00 zł	40 000,00 zł	- zł	- zł	Budżet Gminy, RPO WM (alternatywnie Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego)
WODOCIĄGI I KANALIZACJA	Wiskitki, Miedniewice, Guzów	2018-2023	6 500 000,00 zł	1 300 000,00 zł	5 200 000,00 zł	- zł	- zł	Budżet Gminy, RPO WM
POPRAWA INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ	Wiskitki, Miedniewice, Guzów	2018-2023	5 800 000,00 zł	1 160 000,00 zł	4 640 000,00 zł	- zł	- zł	Budżet Gminy, RPO WM (alternatywnie Samorząd Województwa Mazowieckiego/Wojewoda Mazowiecki)

Biorąc pod uwagę planowane przedsięwzięcia, katalog interesariuszy jest szeroki i otwarty.

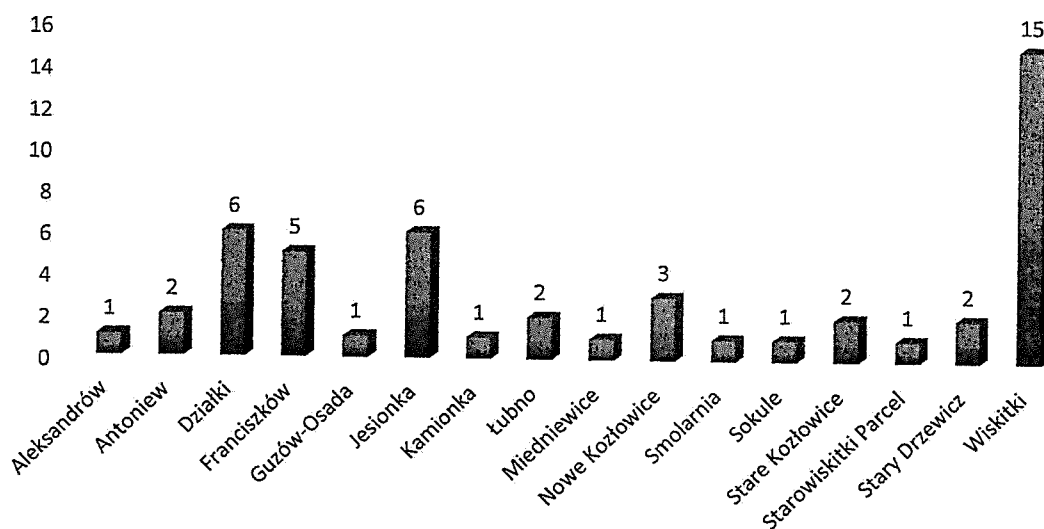
Za głównych interesariuszy podczas rewitalizacji można uznać przede wszystkim Urząd Gminy w Wiskitkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Posterunek Policji w Wiskitkach oraz placówki oświatowe, a także przede wszystkim mieszkańcy obszaru objętego rewitalizacją. Za pomocą

- ➔ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – jest jednym z najważniejszych interesariuszy. Zadanie GOPS to przede wszystkim pomoc przy realizacji zadań uzupełniających, pełnienie roli koordynatora uzupełniającego dla Urzędu Gminy. Inną rolą GOPS jest ocena efektów realizacji zadań, gdyż to właśnie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiskitkach zestawia corocznie niezbędne dane dotyczące udzielonych świadczeń społecznych. Dane te pomogą w określeniu zasięgu potrzeb rewitalizacyjnych.
- ➔ Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowa Komenda Policji, Ochotnicze Straże Pożarne – podobnie jak GOPS, instytucje te będą pełniły rolę koordynatora uzupełniającego dla Gminy, którego zadaniem będzie zestawianie odpowiednich statystyk dotyczących przede wszystkim liczby osób bezrobotnych, liczby wszczętych postępowań i interwencji oraz miejscowych zagrożeń. Gmina Wiskitki w ramach monitoringu będzie korzystała ze statystyk przygotowanych przez te instytucje, aby sprawdzać wykonalność zadań rewitalizacyjnych.
- ➔ Przedsiębiorcy – zadaniem przedsiębiorców będzie uczestnictwo w działaniach mających na celu ograniczenie bezrobocia oraz wzrost aktywności mieszkańców. Przedsiębiorcy, dzięki zaproponowanej serii szkoleń dla osób bezrobotnych będą mogli korzystać z umiejętności mieszkańców obszarów rewitalizacji, tworzyć tym samym miejsca pracy oraz stażu i praktyk. Przedsiębiorcy będą mogli, podobnie jak mieszkańcy, zwracać się do Zespołu ds. Rewitalizacji i zgłaszać problemy oraz sposoby ich rozwiązania np. przedsiębiorca będzie mógł zgłosić chęć zatrudnienia pewnej grupy osób bezrobotnych, które odbędą odpowiednie kursy i szkolenia. Zadaniem Gminy jest wtedy przygotowanie odpowiedniego programu kształcenia. Przedsiębiorcy będą mogli również brać udział we wszystkich zadaniach, których celem jest promocja Gminy na rynek zewnętrzny. W ten sposób mogą oni zdobyć oni dodatkowych partnerów gospodarczych, poszerzając zakres usług swoich działalności i wykazać zapotrzebowanie na zatrudnienie pewnej liczby osób.
- ➔ Gmina Wiskitki – Gmina jest najważniejszym podmiotem w procesie wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz jest przekąźnikiem informacji dla innych interesariuszy dokumentu. Gmina odgrywa najważniejszą rolę w planowaniu zaproponowanych w LPR działań, które służą sferze społecznej jak i przestrzenno-funkcjonalnej, gospodarczej oraz środowiskowej. Do najważniejszych zadań Gminy we wdrażaniu procesu rewitalizacji można zaliczyć:
 - pozyskiwanie środków na projekty oraz ich rozliczanie,
 - wyodrębnianie środków budżetowych, które zostaną wykorzystane na przeprowadzenie procesów rewitalizacji,
 - monitoring działań rewitalizacyjnych,

Rysunek 11. Charakterystyka mieszkańców biorących udział w badaniu ankietowym (źródło: opracowanie Grupa CDE Sp. z o.o. na podstawie przeprowadzonej ankietyzacji)

Najwięcej ankietowanych z terenu Gminy, którzy wzięli udział w badaniu mieszka na terenie sołectwa Wiskitki – 15 ankietowanych. Z terenu sołectwa Działki oraz Jesionka ankietę wypełniło po 6 mieszkańców, a z obszaru sołectwa Franciszków – 5 mieszkańców. Poniższy wykres obrazuje miejsce zamieszkania wszystkich ankietowanych z terenu Gminy Wiskitki.

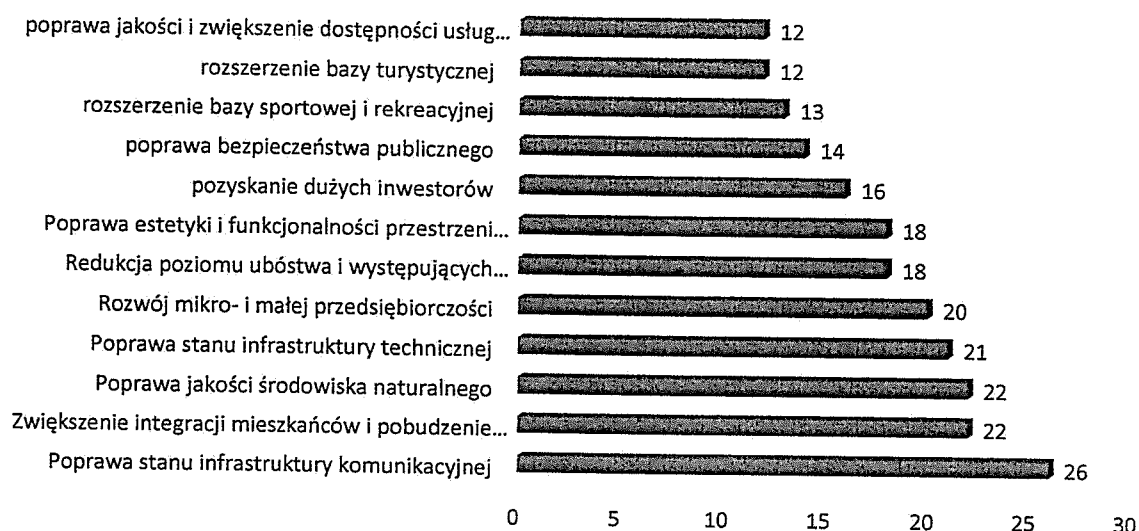
Rysunek 12. Miejsce zamieszkania ankietowanych (źródło: opracowanie Grupa CDE Sp. z o.o. na podstawie przeprowadzonej ankietyzacji)

- oferta placówek kulturalnych – 39 ankietowanych;
- wykorzystanie potencjału turystycznego gminy – 39 ankietowanych;
- świadomość ekologiczna mieszkańców – 34 ankietowanych;
- stan infrastruktury komunikacyjnej: drogi, chodniki, parkingi, oświetlenie, połączenia komunikacyjne, ścieżki rowerowe – 33 ankietowanych;
- dostęp do nowoczesnych technologii – 31 ankietowanych;
- wsparcie dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw – 31 ankietowanych;
- promocja gminy – 28 ankietowanych.

Ankietowani wskazali również te aspekty gminy, których funkcjonowanie oceniają jako bardzo dobre i dobre:

- oferta edukacyjna szkół podstawowych i ponadpodstawowych – 25 ankietowanych;
- opieka przedszkolna i żłobkowa – 20 ankietowanych;
- bezpieczeństwo publiczne – 20 ankietowanych;
- gospodarka komunalna (odpadami i ściekami) – 18 ankietowanych.

Ankietowali odpowiadali również na pytanie, jakie efekty powinny zostać osiągnięte w wyniku przeprowadzonego procesu rewitalizacji w Gminie Wiskitki. Poniższy wykres przedstawia najczęściej pojawiające się oczekiwania mieszkańców.

Rysunek 14. Efekty realizacji procesu rewitalizacji według mieszkańców Gminy Wiskitki (źródło: opracowanie Grupa CDE Sp. z o.o. na podstawie przeprowadzonej ankietyzacji)

Najwięcej mieszkańców Gminy oczekuje poprawy stanu infrastruktury komunikacyjnej (52% ankietowanych), zwiększenia integracji mieszkańców i pobudzenia ich aktywności lokalnej (44%

Wójta. Zespół składający się z 8 – 10 osób będzie prowadził monitoring wdrażania celów LPR na spotkaniach w cyklu kwartalnym bądź spotkaniach nadzwyczajnych. Obowiązki zostaną przydzielone członkom zespołu zgodnie z zajmowanym stanowiskiem w Urzędzie Gminy i jednostkach podległych. Decyzje będą podejmowane kolegalnie, a głównym koordynatorem będzie Wójt.

Efektywne przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych w Gminie Wiskitki będzie polegało na monitorowaniu wydatków oraz efektów rzeczowych przedsięwzięć. Monitorowanie będzie obejmować następujące etapy: zbieranie, raportowanie i interpretowanie danych, opisując postęp i efekty realizowanego dokumentu. Monitoring rzeczowy będzie polegał na pozyskiwaniu informacji o postępach w realizacji zaplanowanych działań, przedstawi efekty realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także zapewni zgodność z założeniami Programu. Monitoring finansowy umożliwi kontrolę nad finansowymi aspektami inwestycji, będzie podstawą do oceny sprawności

wydatkowania środków. Ponadto monitoring finansowy będzie oferował pomoc partnerom uczestniczącym w rewitalizacji w uzyskaniu informacji dotyczących możliwych do pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji. Zakłada się, że przynajmniej raz w roku prowadzony będzie monitoring społeczny nad przebiegiem działań rewitalizacyjnych.

Stopień wdrażania oraz postępy w realizacji konkretnych projektów będą monitorowane za pomocą karty monitoringowej projektu. Przedstawiony poniżej wzór karty oceny projektów zostanie wypełniony przez poszczególne podmioty wykonawcze po zakończeniu realizacji projektu. Dzięki takim kartom możliwe będzie monitorowanie rezultatu z perspektywy pojedynczej inwestycji, co umożliwi opisanie i porównanie efektów w sposób przejrzysty i jednoznaczny. Posiadając karty monitoringu projektów już zrealizowanych inwestycji, będzie możliwa ocena ich skuteczności. Ponadto będzie możliwe oszacowanie zagrożeń oraz szans inwestycji o podobnym charakterze. Wszystko to w następnych latach procesu rewitalizacji będzie stanowić doskonały punkt odniesienia do przeprowadzenia monitoringu.

oraz w miarę ich dostępności. Kolejne raporty monitoringu przygotowywane będą w latach 2019, 2021 i 2023.

Poniżej przedstawiono wykaz wskaźników monitorowania realizacji założonych celów w ramach Programu Rewitalizacji dla Gminy Wiskitki.

Tabela 48. Wskaźniki monitoringu dla podobszaru 2 – Guzów (źródło: opracowanie Grupa CDE Sp. z o.o.)

Lp.	Cele szczegółowe	Wskaźnik monitoringu				Wartość docelowa	Sposób oceny/źródło pozyskanych danych	Częstotliwość pomiaru
		Nazwa	Rok bazowy	Wartość bazowa	Jednostka	Rok docelowy		
1	Integracja społeczna mieszkańców w różnym wieku oraz z różnych grup społecznych - ograniczenie wykluczenia społecznego	Liczba świadczeń przyznawanych z powodu ubóstwa	2016	15	szt.	2023	13	co rok
		Liczba świadczeń przyznawanych z powodu niepełnosprawności	2016	9	szt.	2023	7	co rok
		Liczba świadczeń przyznawanych z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	2016	12	szt.	2023	10	co rok
2	Aktywizacja zawodowa mieszkańców i poprawa sytuacji na rynku pracy, a także poprawa jakości kształcenia dzieci i młodzieży	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	2016	33	os.	2023	31	co rok
3	Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia	2016	18	os.	2023	16	co rok
		Liczba popełnionych wykroczeń	2016	35	szt.	2023	33	co rok
4	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców	Emisja CO ₂ z budynków mieszkalnych	2016	1364,18	Mg	2023	1200	co rok
		Liczba deklaracji w sprawie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	2016	101	szt.	2023	108	co rok

14. ZGODNOŚĆ OPRACOWANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

14.1 Poziom lokalny

Strategia Rozwoju Gminy Wiskitki na lata 2017-2022

Strategia Rozwoju Gminy Wiskitki wyznacza następujący cel nadrzędny: „Stwarzanie warunków do harmonijnego rozwoju gospodarczego i społecznego Gminy poprzez wyzyskanie atutu położenia oraz jej walorów przyrodniczych”.

Cele strategiczne:

- I. Poprawa jakości świadczonych usług społecznych i administracyjnych.
- II. Rozwój infrastruktury technicznej na terenie Gminy.
- III. Rozwój turystyki na terenach atrakcyjnych pod względem przyrodniczym.
- IV. Wykorzystanie atutu położenia na rzecz pozyskania inwestorów zewnętrznych oraz rozwoju przedsiębiorczości wśród lokalnej społeczności.
- V. Podejmowanie działań zmierzających do aktywizacji społeczności lokalnej.
- VI. Poprawa warunków życia ludności.
- VII. Ochrona środowiska naturalnego.

Wśród wyznaczonych celów operacyjnych szereg z nich jest spójny z tematyką rewitalizacji:

- Rewitalizacja terenów przemysłowych i przyległych do obiektów objętych ochroną konserwatorską,
- Działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji ludności,
- Przełamywanie barier związanych ze zmianą kwalifikacji,
- Działania na rzecz wprowadzania różnorodnych form kształcenia w jednostkach oświatowych działających na terenie Gminy,
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wsparcie działań mających na celu aktywizację osób bezrobotnych,
- Pomoc osobom najbardziej potrzebującym,
- Rewitalizacja terenów zielonych,
- Rozbudowa, poprawa stanu technicznego i wyposażenia w infrastrukturę komunalnych zasobów mieszkaniowych.

Ww. cele operacyjne wskazują na potrzebę przeprowadzenia rewitalizacji na terenie Gminy Wiskitki. Ponadto Strategia zwraca uwagę na szereg problemów dotyczących gminy, m.in. na: problem wzrostu

SPIS TABEL

Tabela 1. Etapy procesu diagnostycznego.....	8
Tabela 2. Wykaz wskaźników wykorzystanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego.	10
Tabela 3. Liczba mieszkańców w latach 2014-2016 na terenie województwa mazowieckiego, powiatu żyrardowskiego i Gminy Wiskitki (źródło: dane UG Wiskitki, dane GUS)	14
Tabela 4. Liczba mieszkańców poszczególnych sołectw Gminy Wiskitki w latach 2014-2016 (źródło: UG Wiskitki).....	14
Tabela 5. Liczba przydzielonych świadczeń pomocy społecznej na terenie województwa mazowieckiego, powiatu żyrardowskiego i Gminy Wiskitki w latach 2014-2016 (źródło: dane UG Wiskitki, GUS).....	16
Tabela 6. Liczba przyznanych świadczeń pomocy społecznej na terenie poszczególnych sołectw Gminy Wiskitki w latach 2014-2016 (źródło: GOPS Wiskitki).....	17
Tabela 7. Procentowy udział świadczeń przyznanych przez GOPS z podziałem na powód pozostawiania w trudnej sytuacji życiowej w 2016 roku (źródło: GOPS Wiskitki).....	18
Tabela 8. Pomoc społeczna na terenie Gminy Radziejowice w podziale na poszczególne sołectwa.....	20
Tabela 9. Wyposażenie lokali w poszczególnych budynkach (źródło: UG Wiskitki).....	26
Tabela 10. Formy pomocy społecznej na terenie Gminy Wiskitki w latach 2014-2016 (źródło: dane GOPS Wiskitki).....	28
Tabela 11. Formy pomocy społecznej – udział na terenie poszczególnych sołectw Gminy Wiskitki w 2016 roku (źródło: dane GOPS Wiskitki)	29
Tabela 12. Liczba osób bezrobotnych na terenie województwa mazowieckiego, powiatu żyrardowskiego i Gminy Wiskitki w latach 2014 – 2016 (źródło: dane UG Wiskitki, GUS)	31
Tabela 13. Charakterystyka bezrobocia na terenie Gminy Wiskitki w latach 2014-2016 (źródło: PUP Żyrardów).....	31
Tabela 14. Charakterystyka bezrobocia na terenie poszczególnych sołectw Gminy Wiskitki w 2016 roku (źródło: dane GOPS Wiskitki).....	31
Tabela 15. Charakterystyka bezrobocia na terenie Gminy Wiskitki z podziałem na sołectwa (opracowanie własne)	33
Tabela 16. Wyniki ze sprawdzianu szóstoklasisty w szkołach zlokalizowanych na terenie Gminy Wiskitki (źródło: OKE w Warszawie)	37
Tabela 17. Szczegółowe zestawienie wyników sprawdzianu szóstoklasisty na terenie Gminy Wiskitki w 2016 roku (źródło: OKE w Warszawie)	37
Tabela 18. Liczba organizacji pozarządowych na terenie Gminy Wiskitki z podziałem na sołectwa (opracowanie własne)	39

Tabela 38. Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w 2016 roku – SP Guzów (OKE Warszawa).....	93
Tabela 39. Pomniki przyrody w Guzowie (źródło: CRFOP).....	94
Tabela 40. Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w 2016 roku – SP Miedniewice (OKE Warszawa)	98
Tabela 41. Komplementarność przestrzenna (opracowanie własne).....	124
Tabela 42. Komplementarność potrzeb rewitalizacyjnych z wyznaczonymi celami (opracowanie własne).....	126
Tabela 43. Komplementarność projektów rewitalizacyjnych (opracowanie własne).....	128
Tabela 44: Macierz projektów rewitalizacyjnych dla Gminy Wiskitki (opracowanie własne)	131
Tabela 45: Projekty rewitalizacyjne – harmonogram i źródła finansowania (opracowanie własne)	134
Tabela 46. Wzór karty monitoringu projektu LPR (źródło: opracowanie Grupa CDE Sp. z o.o.).....	148
Tabela 47. Wskaźniki monitoringu dla podobszaru 1 – Wiskitki (źródło: opracowanie Grupa CDE Sp. z o.o.).....	150
Tabela 48. Wskaźniki monitoringu dla podobszaru 2 – Guzów (źródło: opracowanie Grupa CDE Sp. z o.o.).....	151
Tabela 49. Wskaźniki monitoringu dla podobszaru 3 – Miedniewice (źródło: opracowanie Grupa CDE Sp. z o.o.).....	152

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie Gminy Wiskitki w powiecie żyrdowskim (źródło: www.gminy.pl)	11
Rysunek 2. Podział Gminy Wiskitki na sołectwa (źródło: opracowanie Grupa CDE Sp. z o.o.)	12
Rysunek 3. Liczba przyznanych świadczeń społecznych na terenie Gminy Wiskitki w latach 2014-2016 (źródło: dane GOPS Wiskitki).....	17
Rysunek 4. Zestawienie liczby popełnianych przestępstw z dwóch pierwszych kategorii – kradzieży i kradzieży z włamaniem – w latach 2014-2016 (źródło: Komisariat Policji w Wiskitkach)	45
Rysunek 5. Obszar zdegradowany Gminy Wiskitki (opracowanie własne)	81
Rysunek 6. Kapitał społeczny na terenie Gminy Wiskitki (opracowanie własne)	83
Rysunek 7. Rozmieszczenie obiektów zabytkowych na tle Gminy Wiskitki (opracowanie własne)	84
Rysunek 8. Sieć drogowa na terenie Gminy Wiskitki (opracowanie własne).....	85
Rysunek 9. Obszar rewitalizacji Gminy Wiskitki (opracowanie własne)	86
Rysunek 10. Komplementarność międzyokresowa	133
Rysunek 11. Charakterystyka mieszkańców biorących udział w badaniu ankietowym (źródło: opracowanie Grupa CDE Sp. z o.o. na podstawie przeprowadzonej ankietyzacji)	143
Rysunek 12. Miejsce zamieszkania ankietowanych (źródło: opracowanie Grupa CDE Sp. z o.o. na podstawie przeprowadzonej ankietyzacji)	143